
Virkninger av Norgespris for Norge og Norden

*Med beregninger av virkninger i ulike værår og
betraktninger på innholdet i regjeringens høringsnotat*

18.03.25

THEMA Consulting Group

Publiseringsdato

18. mars 2025

Om prosjektet

Prosjektnummer	NHO 25-01
Prosjektnavn	<i>Virkninger av Norgespris i Norden</i>
Oppdragsgiver	NHO Elektro, Norsk Varmepumpeforening, EFO, Zero og Naturvernforbundet

Om rapporten

Rapportnavn	<i>Virkninger av Norgespris i Norden</i>
Rapportnummer	2025-08
Tilgjengelighet	<i>Offentlig</i>

Prosjektbeskrivelse

Regjeringen kom i slutten av januar 2025 med forslag til tiltak for å håndtere høye strømpriser. To av regjeringens forslag var å:

- tilby en fastpris på strøm på 40 øre/kWh eks. mva. (Norgespris) for husholdninger
- redusere mva. på nettleien, i første omgang til 15 prosent

THEMA er blitt engasjert av NHO Elektro, Norsk Varmepumpeforening, EFO, Zero og Naturvernforbundet for å beregne virkningene av Norgespris i ulike værår og for prisene i Norge, Danmark, Sverige og Finland.

Forbehold

På grunn av kort analyseperiode har det vært nødvendig med flere forenklinger i analysene. Vi har i størst mulig grad beskrevet dette i foiler og fotnoter.

Prosjektteam

Kontaktperson

Svend Boye
E-post: svend.boy@thema.no
Tlf: +47 452 92 482

Bidragstere

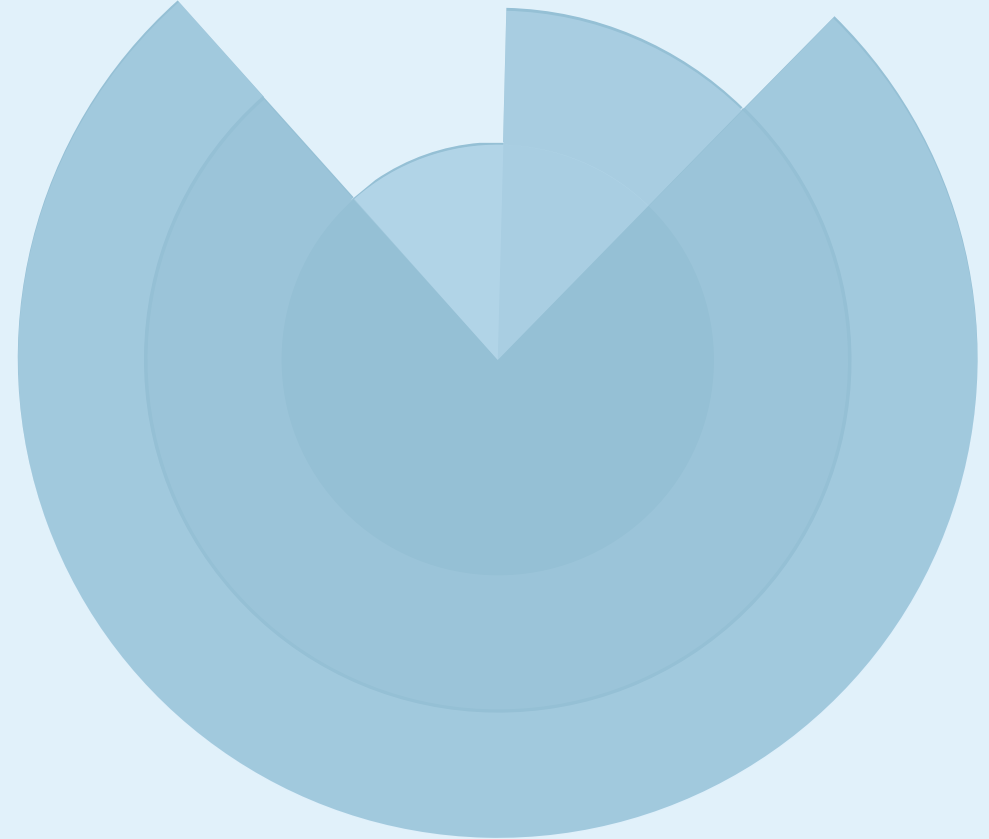
Anders Lund Eriksrud
Iris Carrascal Simonsen
Linnéa Filippa Bjørnstad
Yi-Kuang Chen

THEMA Consulting Group

Postadresse: Øvre Vollgate 6
Visiting adress: Nedre Vollgate 9
0158 Oslo, Norway
www.thema.no

Innhold

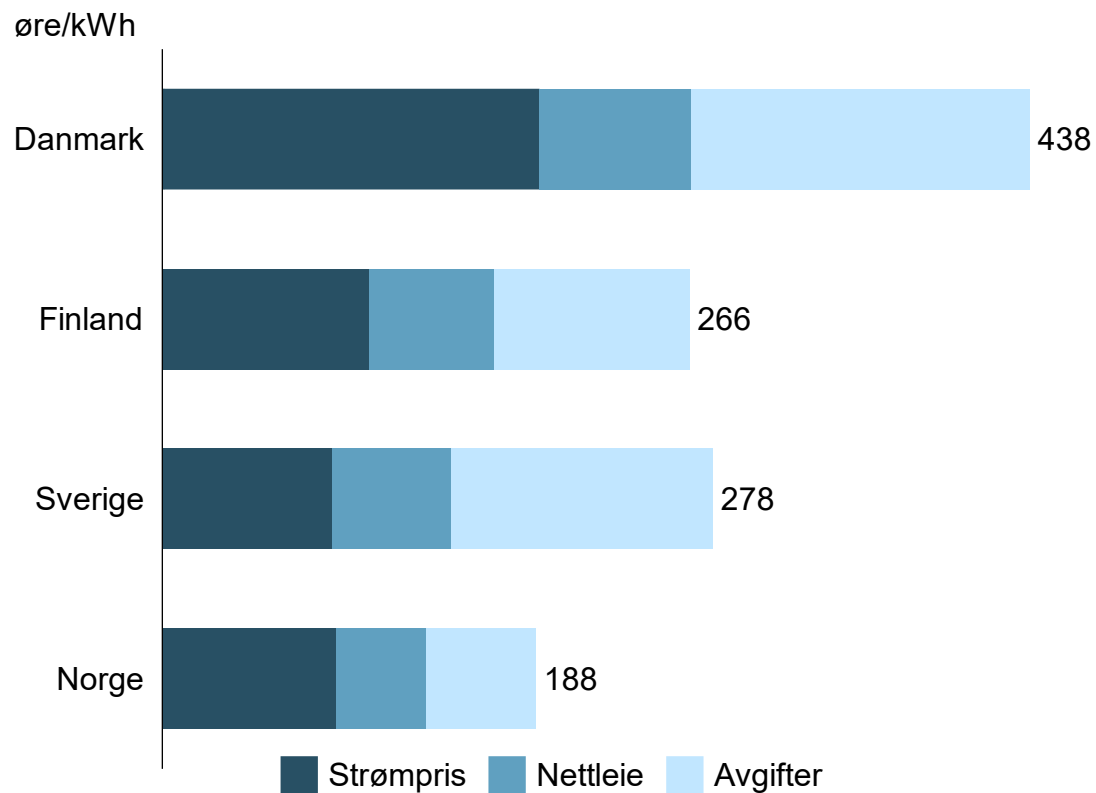
- 1 Introduksjon og sammendrag
- 2 Forventede virkninger av Norgespris over tid
 - a Våtår
 - b Tørrår
- 3 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger
- 4 Vedlegg

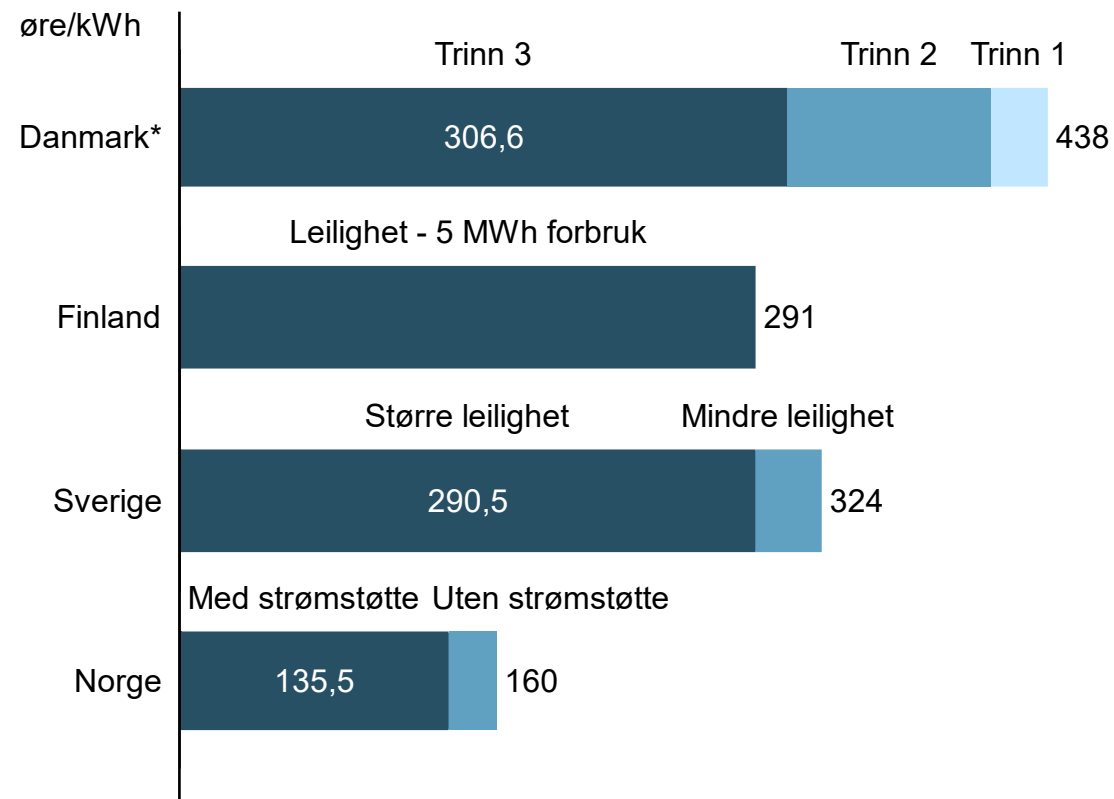
Husholdningenes strømkostnader per kWh i nordiske land

Total strømkostnader per kWh i 2023 (2023-kroner)

Eurostat

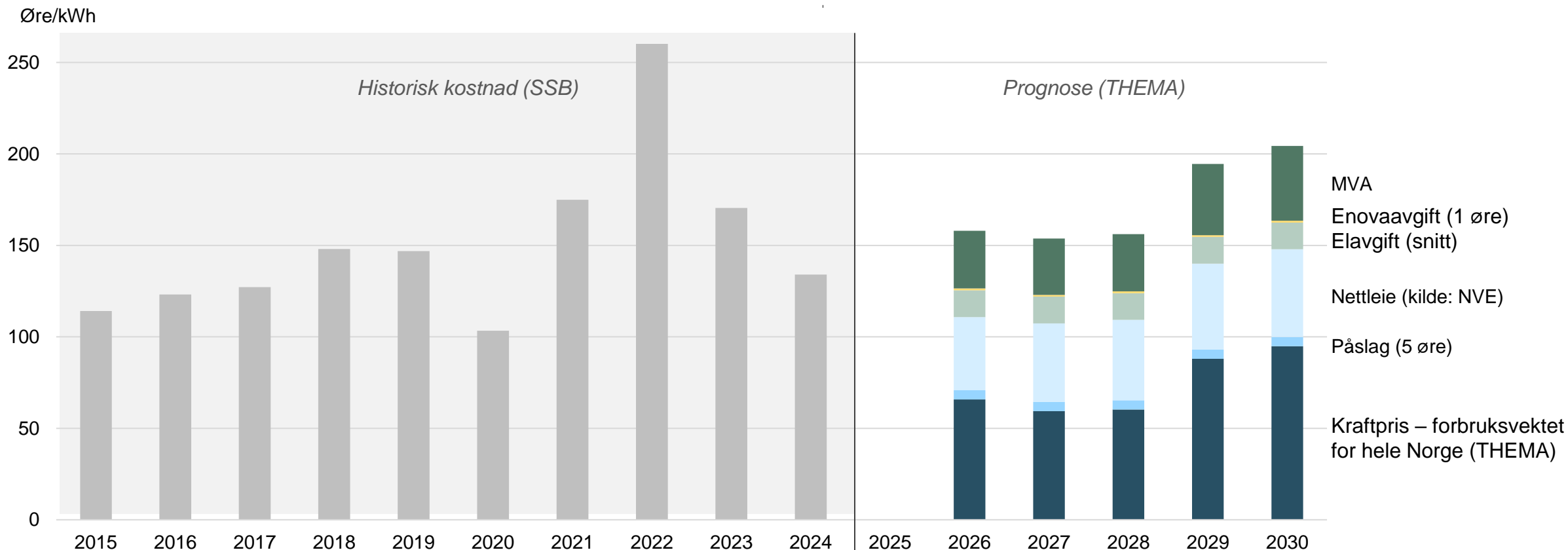
Nasjonale kilder

Kilder: Eurostat, [SSB](#), [The Finish Energy Authority](#), [Konsumenternas Energimarknadsbyrå](#), [Statbank Danmark](#) *De ulike trinnene i Danmark tilsvarer ulikt elektrisitetsforbruk, der trinn 1 er det laveste forbruket (1,0 – 2,4 MWh), trinn 2 (2,5 – 4,9 MWh), trinn 3 (5,0 – 14,9 MWh). Husholdningene med forbruk på trinn 1 betaler en høyere pris enn husholdninger med forbruk på trinn 3.

Husholdningene betaler kraftpris, påslag, nettleie, elavgift, enovaavgift og mva. Med markedspriser vil strøm koste 1,5-2 kr/kWh fremover, mot 1-1,5 kr/kWh tidligere

Samlede kostnader til strøm (markedspriser), i øre per kilowatttime (kWh), 2025-kr. (foreløpige beregninger fra THEMA's Market Outlook (februar 2025))

Gitt markedspriser (ikke strømstøtte til husholdninger). Spart nettleie forutsetter at energiltakene gir proporsjonal reduksjon i både energi- og effekt/fastledd i nettleien

Alternative prismodeller: Husholdningene betalte tidligere markedspris og får nå strømstøtte. Regjeringen har foreslått Norgespris og redusert mva. for nettleie

Markedspriser

- Husholdningenes betaler spotpris, i tillegg til øvrige avgifter
- Moms på nettleien ligger på 25 prosent

Strømstøtte per februar 2025

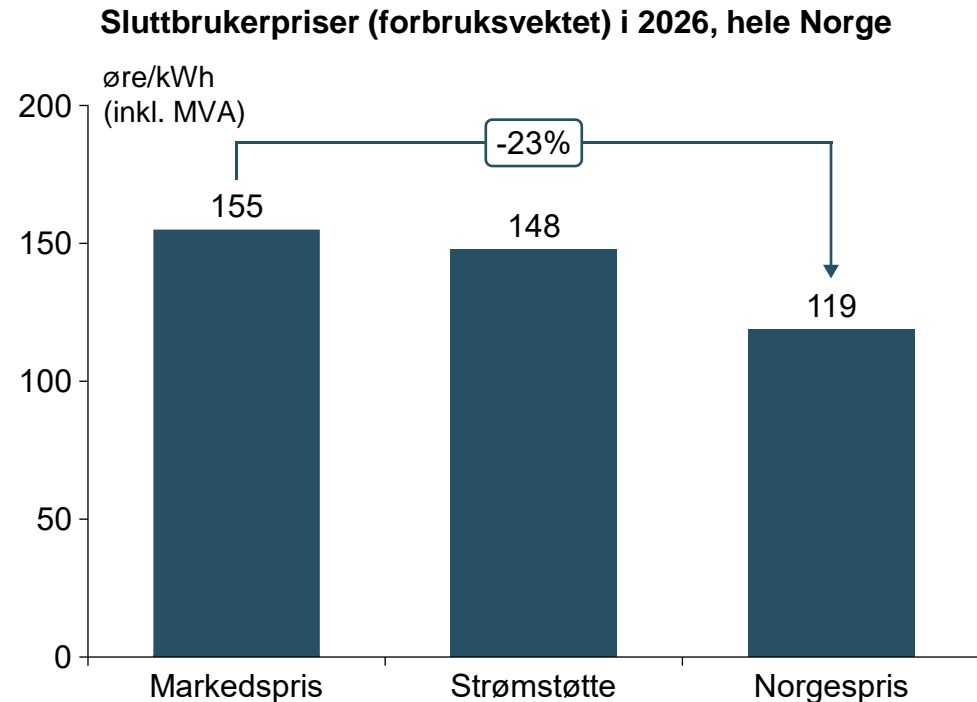
- Staten støtter 90 prosent av strømprisen over 75 øre/kWh ekskludert mva.
- I timer under 75 øre/kWh betaler husholdningene spotpris
- Moms på nettleien ligger på 25 prosent
- Gjelder kun for bolig, ikke fritidsbolig

Norgespris (ink. redusert mva.)

- For 2026 har regjeringen foreslått at husholdningene skal betale 40 øre/kWh ekskludert mva., 50 øre/kWh inkludert mva.
 - I forslaget ligger det at prisen skal fastsettes år for år, og at den kan justeres ved utsikter til endrede priser.
 - For å vise virkningene av 40 øre eks. mva. lar vi dette ligge fast i antagelsen
- I timer der spotprisen er under 40 øre/kWh betaler husholdningene fortsatt fastprisen
- Moms på nettleien ligger på 15 prosent –forutsatt for hele perioden.
- Gjelder både for bolig og fritidsbolig

Norgespris innebærer en rabatt på strøm, sammenlignet med markedspriser

Norgespris og redusert MVA vil gi vesentlig lavere utgifter per kilowatttime i 2026

Tiltaket deles i to elementer: 1) fastpris/prissikring, 2) subsidiert pris (i forventning)

Tiltaket Norgespris kan deles i to ulike elementer:

Fastpris

Tiltaket vil føre nordmenn over på det som i praksis er en fastprisavtale (i høringsnotatet omtalt som prissikring).

Dersom dette ble gjort til markedspriser vil det gjøre at forbruket responderer mindre på variasjoner i timesprisen, men ikke at forbruket øker i sum.

Subsidiert pris

På kort sikt innebærer tiltaket en forventet prisreduksjon, sammenlignet med markedspriser.

I det videre drøfter vi i hovedsak *virkingen subsidieelementet i Norgespris* får for kraftsystemet.

Norgespris og redusert MVA på nettleie vil bidra til høyere kraftforbruk i husholdninger enn det vi ville fått med utsiktene til fremtidige markedspriser – spørsmålet er hvor mye

Alt vi vet tyder på at husholdninger vil bruke noe mer strøm i 2026-2030 med subsidierte priser, enn med ikke-subsidierte priser

Teori: For så å si alle varer og tjenester gjelder loven om fallende etterspørselskurve: Folk kjøper mer når prisen er lav, og mindre når prisen er høy. Dette kan forklare hvorfor butikker som vil bli kvitt varer i januar har salg og hvorfor nordmenn kjøper mange elbiler (uten avgifter). Underliggende forklaringer på at folk kjøper mindre når prisen er høy er:

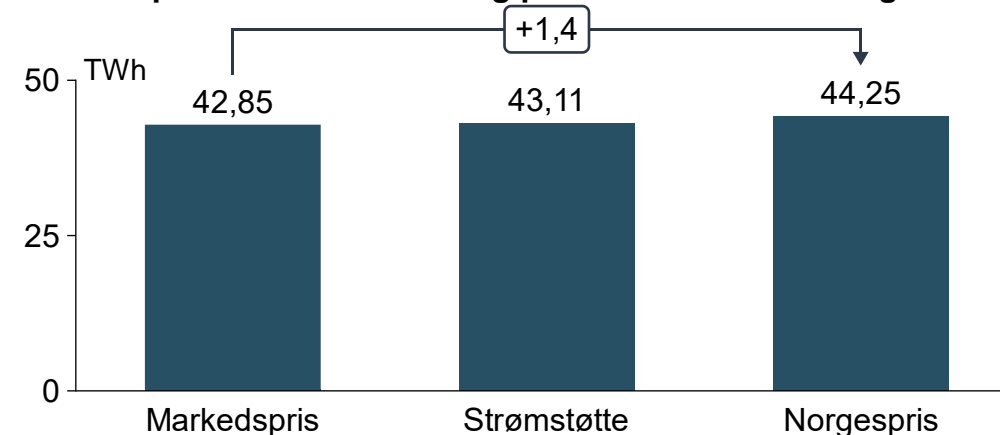
- 1 Fallende marginalnytte** – de første kilometerne med bilkjøring eller kilowattimene med oppvarming, lys og annen strømbruk, er mer verdt for forbrukeren enn de siste.
- 2 Substitusjonsvirkningen** – folk forsøker å få best mulig livskvalitet med de budsjettbegrensningene de har – når bensin eller strøm blir dyrt, og de får færre kilometer eller kilowattimer for pengene, kan de bytte til annen aktivitet eller andre energibærere som gir dem mer glede/ nytte for pengene.
- 3 Budsjettvirkningen** – uavhengig av forbrukernes preferanser vil budsjettbegrensningen bidra til at de bruker mindre av en vare når prisen går opp.

Strøm er i stor grad et nødvendighetsgode og husholdninger reagerer mindre på endringer i strømpris enn på endringer i andre varepriser. Dette gjelder særlig på kort sikt, ettersom strømbruken følger av vaner og hvordan vi har innrettet samfunnet, med blant annet bruk av strøm til oppvarming. Selv om folk reagerer mindre på endringer i strømpris enn endringer i andre priser, er det klart at forbruket reduseres med høyere priser. Dette understøttes av empiri, som omtales i de neste sidene. I høringsnotatet om Norgespris anerkjenner regjeringen at folk reagerer på strømpriser også på kort sikt, ved å foreslå en «hjemmel i loven om at departementet kan gi forskrift om opphør og justering av ordningene av hensyn til [en anstrengt] kraftsituasjon []».

Vanskelig å tallfeste: Lavere priser vil bidra til økt forbruk, men det er usikkert hvor stor effekten vil bli

Det er svært usikkert hvor mye husholdningsforbruket vil respondere på en prisendring. Vista (2022) anbefaler en **priselasitetet på -0,15** for husholdningsforbruk med **kortsiktige tilpasninger**, som tilsier at forbruket øker med 1,5% dersom prisen faller med 10%. Estimaten spriker svært mye. Dette tilsier at **husholdningsforbruket i Norge vil øke med 1,4 TWh i 2026**, som følge av Norgespris og redusert MVA, sammenlignet med markedspriser.

Usikkert punkttestimat – virkning på forbruk i husholdninger i 2026

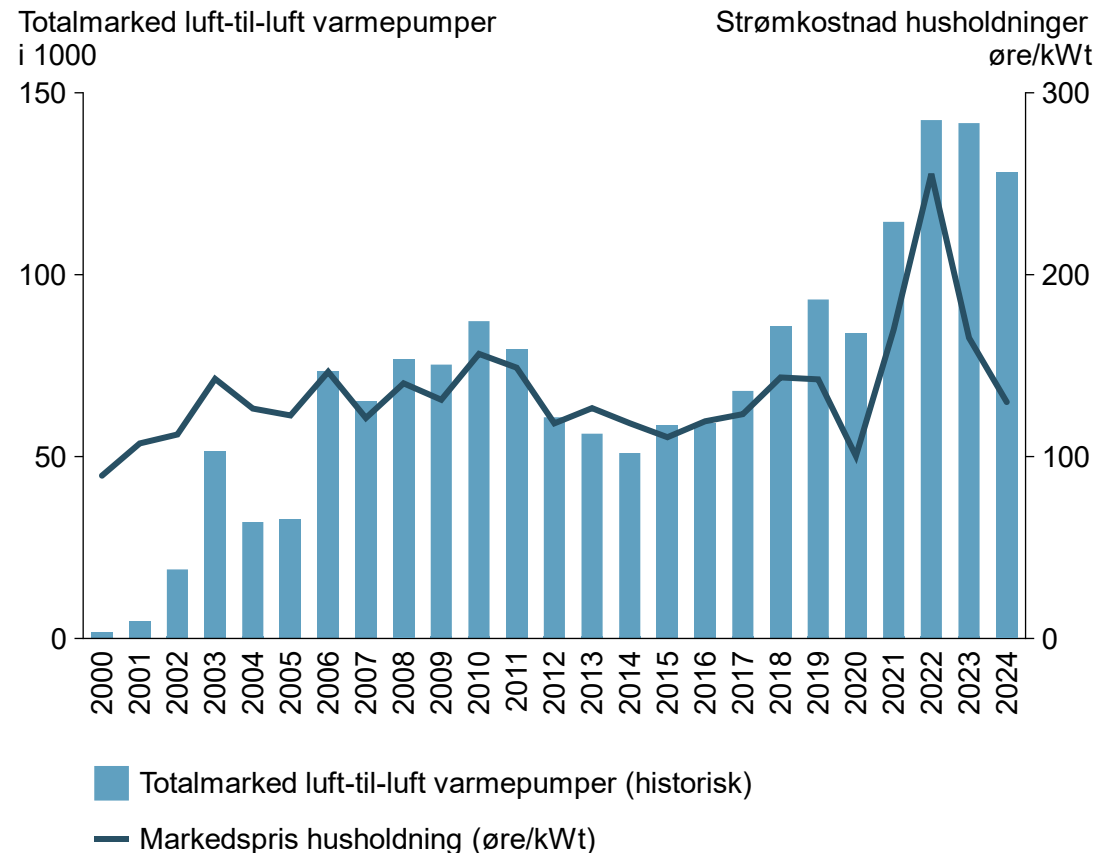

På kort sikt har vi sett tilpasninger i perioden 2020-2023. På lenger sikt er virkningen av priser større, ettersom det påvirker investeringer i energieffektivisering og andre valg

Utviklingen i husholdningenes strømforbruk 2020-2023*

- Årlig temperaturkorrigert strømforbruk ble **reduisert med 2,2 TWh fra 2020 til 2023**. Dette innebærer en temperaturkorrigert reduksjon i husholdningenes strømforbruk på ca. 5,5 prosent fra et tidligere snittnivå på rundt 40 TWh (nivået fra 2015-2020). Samtidig har befolkningen økt med nesten tre prosent.
- På grunnlag av statistikk over salg og installasjon av varmepumper, solceller og andre bygningstekniske tiltak, anslår vi at rundt **én TWh av reduksjonen i husholdningenes strømbruk kan forklares av varige tiltak for energisparing**. Den øvrige reduksjonen i strømbruk kan forklares atferdsmessige endringer.
- Utviklingen har vært svært forskjellig i de ulike prisområdene i Norge. I Q4 2023 var forbruket i prisområdet Sørvest-Norge (NO2), der strømprisene har økt mest, 10 prosent lavere enn i Q4 2020. Samtidig har forbruket holdt seg stabilt rundt 2020-nivå i Midt-Norge (NO3) og Nord-Norge (NO4), der prisene har vært vesentlig lavere enn i sør.
- I spørreundersøkelser oppgir husholdninger «pris» som den viktigste motivasjonen for strømsparing.*

Historisk sammenheng mellom strømpris og varmepumpesalg**

*THEMA (2024), for NVE. **Markedstall fra Norsk Varmepumpeforening. Prognose totalmarked mot 2035 basert på regresjon av historiske data opp mot forventet markedspris og Norgespris. Se vedlegg med litteraturgjennomgang fra Vista/DNV om priselastisiteten på strøm.

Regjeringens høringsnotat gir flere viktige presiseringer knyttet til utformingen av Norgespris-tiltaket

Høringsnotatet om Norgespris gir flere viktige presiseringer

Prisjustering

- Det foreslås at prisen per kWh skal *justeres årlig*, og skal ta utgangspunkt i prisbildet for strøm fremover
- Samtidig skal ordningen ta i betraktning den reelle historiske kraftprisutviklingen, for å ivareta formålet med ordningen (sikre forutsigbare og stabile strømpriser)

Forbrukstak

Det foreslås å settes et forbrukstak per måned på:

- Husholdninger: 5000, 4000 eller 3000 kWh
- Fritidsboliger: 1500, 1000 eller 500 kWh

Bindingstid

- Bindingstiden gjelder ut et kalenderår, dvs, at kunder som tegner avtale om Norgespris i februar, kun binder seg i 10 måneder
- Bindingstiden gjelder for målepunktet, dvs. at dersom du flytter til en bolig der tidligere eier inngikk en Norgesprisavtale kan du ikke si den opp.

Kan sies opp ved kraftkrise

- Departementet foreslår en lovhjemmel til å endre eller oppheve avtalen ved behov i en anstrengt kraftsituasjon

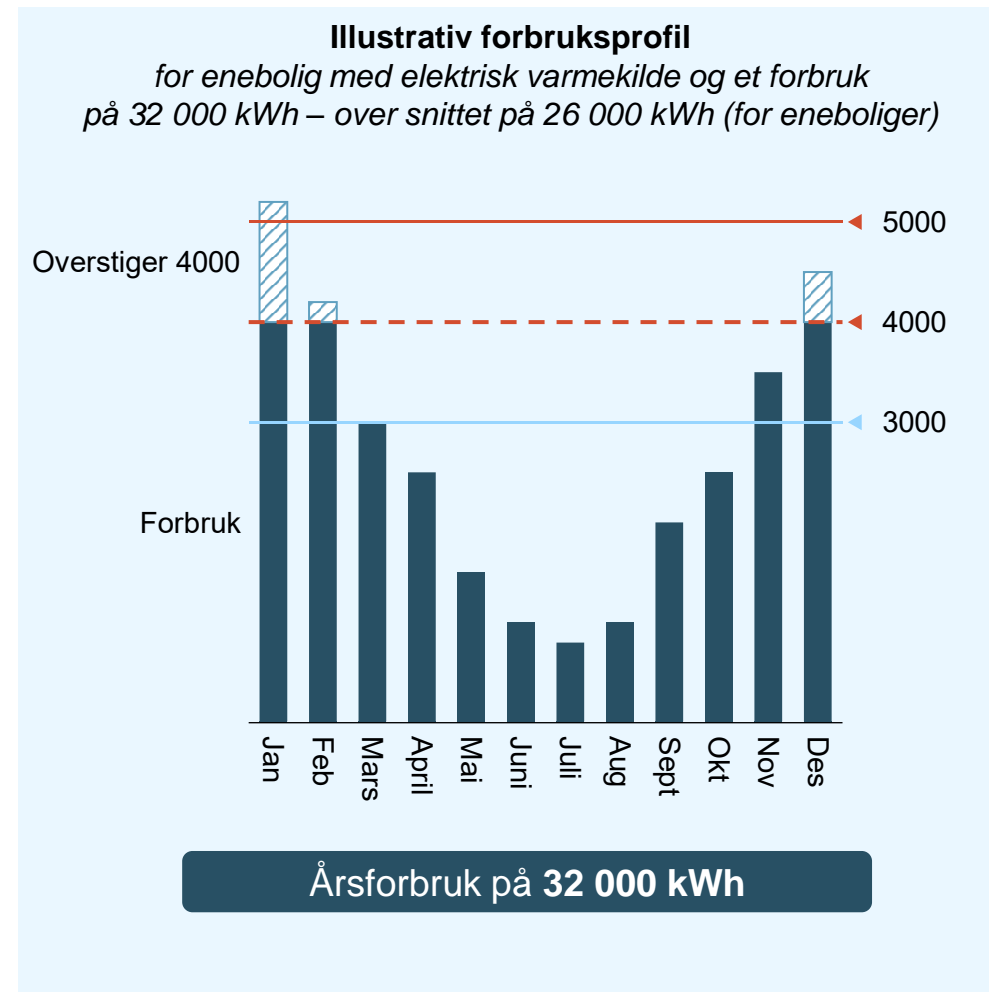
Fjernvarme

- Regjeringen foreslår å innføre «en ordning for fjernvarmekunder i husholdningene som likebehandler fjernvarmekundene med strømkunder, uten at det går på bekostning av fjernvarmeselskapene»

Gjennom analysen vil vi drøfte **betydningen av disse punktene** i høringsnotatet for virkningene av Norgespris

Et tak for Norgespris på månedlig forbruk over 3 000, 4 000 eller 5 000 kWh har begrenset betydning for berørt volum og statlige utgifter

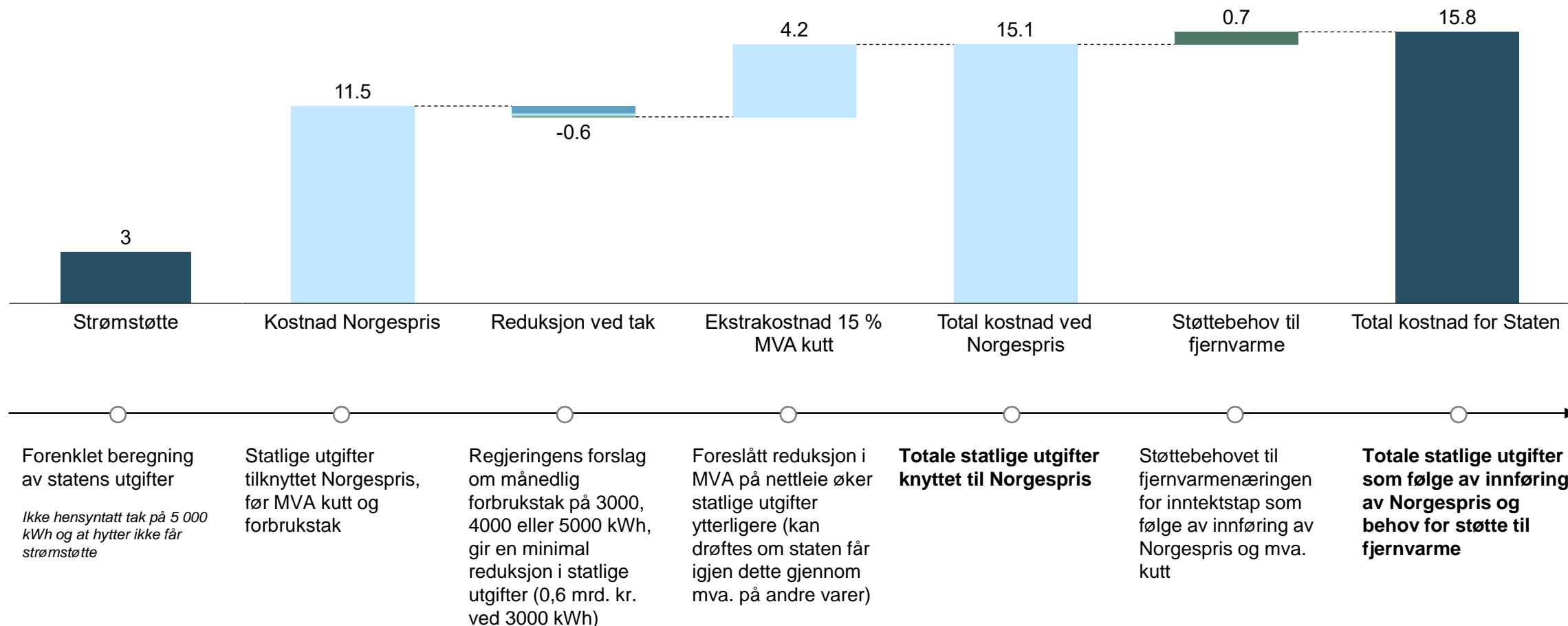
Månedlig forbrukstak	Andel forbrukere påvirket	Overstigende forbruk av totalt forbruk hos husholdninger	Utgiftsreduksjon til Staten
5000 kWh	4%	0.3%	0.29%
4000 kWh	8.6%	1.3 %	1.2%
3000 kWh	20.9%	4.45%	4.02%

For beregninger av konsekvenser av forbrukstak, se vedlegg. Virkningen av forbruksgrenser for hytter er ikke beregnet.

Statens utgifter vil øke med Norgespris. Samlede utgifter avhenger av om man sammenligner med strømstøtte eller markedspris, og av mva-kutt og fjernvarmestøtte

Estimat på statens utgifter knyttet til Norgespris og støtte av fjernvarme i 2026 (mrd. NOK)

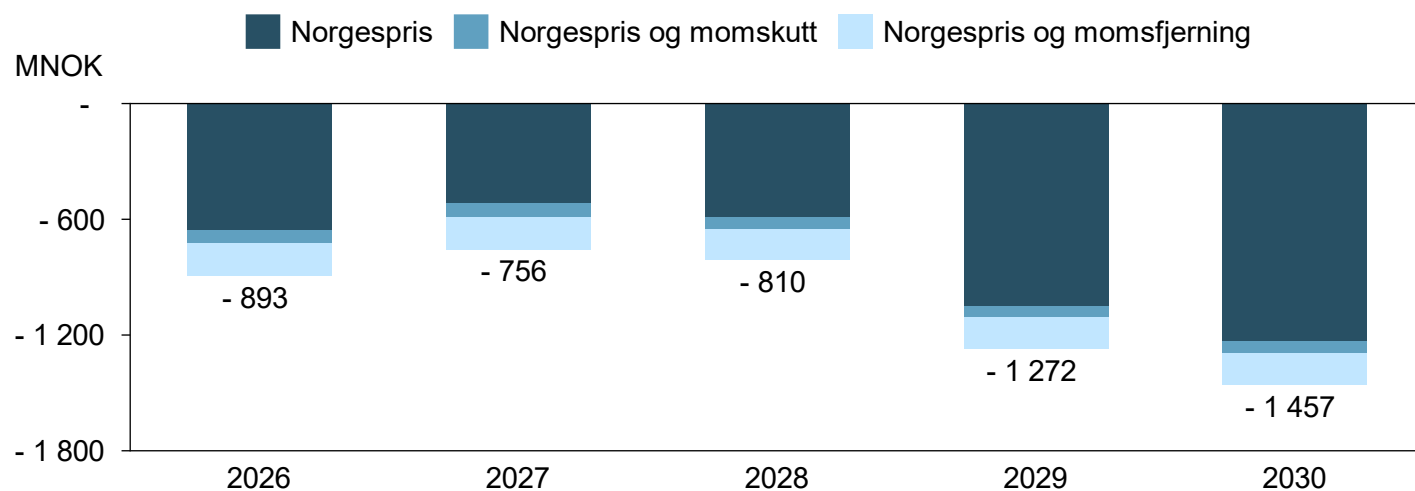
Vi har ikke beregnet virkningen av forbruksgrenser for hytter.

Dersom fjernvarmebransjen likestilles med kraftbransjen, øker statlige utgifter med ~1 mrd. kr. årlig

Fjernvarmenæringen skal kompenseres for tapt inntekt som følge av Norgespris

I regjeringens høringsforslag om Norgespris ble det presisert at de vil foreslå økonomiske tiltak som skal likebehandle fjernvarmekunder med strømkunder, *uten at det går på bekostning av fjernvarmeselskapene*. Tiltakene vil sendes ut på egen høring.

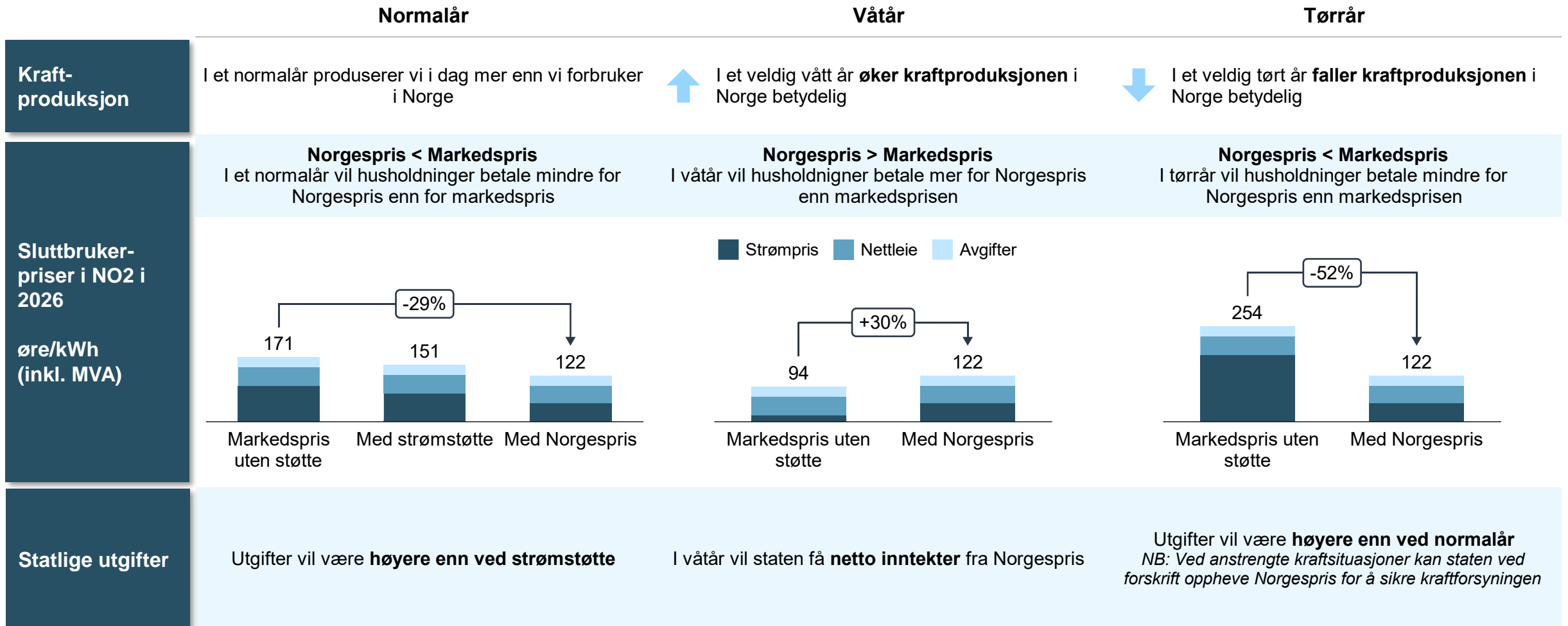
Estimert behov for statlig støtte for å dekke inntektstap hos fjernvarmeaktører, gitt dagens fjernvarmebruk ekskl. mva

Fremtidig volum er ikke tatt hensyn til og ville forsterket tapet

- Vi har lagt til grunn at dagens fjernvarmebruk fra husholdninger er uendret i perioden
- Uten regjeringens strømpakke er det sannsynlig at nye prosjekter ville blitt bygget ut, jf. veksttaket i fjernvarme de siste 20 årene og politiske mål om mer fjernvarme (ref. Energikommisjonen)
- Med strømpakken svekkes inntjeningspotensialet fra investeringer i fjernvarme og dermed incentivet til å bygge ut nye anlegg
- Økende fremtidig forbruksvolum og reduksjon i nye prosjekter ville økt inntektstapet ytterligere
- Redusert inntekt fra nye prosjekter kan gjøre at samfunnsøkonomiske lønnsomme prosjekter ikke blir realisert

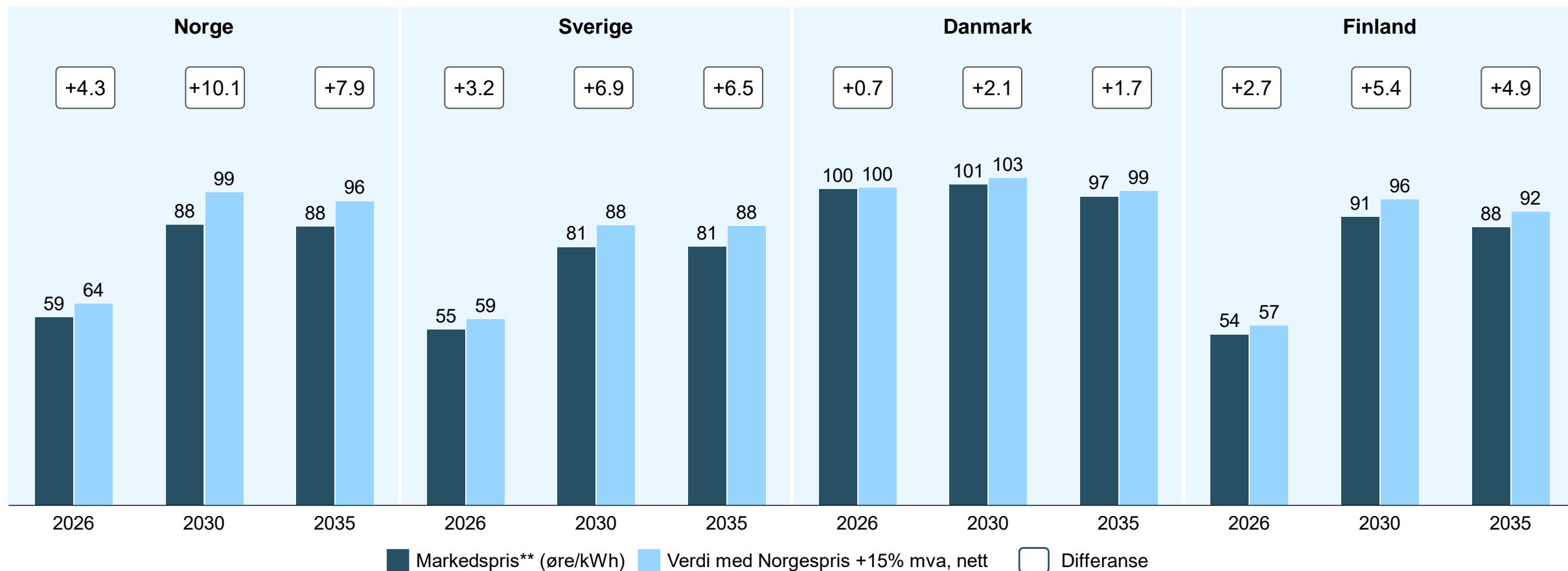
Værrår vil påvirker kraftbalansen og dermed markedspriser i Norge. Forholdet mellom Norgespris og markedspris, samt statlige utgifter vil variere med ulike værrår

I tillegg til at markedspriser i Norge øker, vil også de andre nordiske landene oppleve høyere markedspris som følge av at Norgespris blir innført i Norge

Partiell analyse: Markedspriser i Norden før og etter innføring av Norgespris (øre/kWh)

Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh). Partiell analyse - ikke hensyntatt at virksomheter i Norge og forbrukere i naboland vil redusere sitt forbruk som følge av at norske husholdninger vil bruke mer strøm enn ved markedspriser. Endelig prisvirkning blir mindre, ettersom andre reduserer aktivitet

Sammenligningen på denne siden er gjort mot en situasjon med markedspriser, uten strømstøtte. Se andre foiler for en sammenligning mot en situasjon med strømstøtte. ** Markedspris er gjennomsnittlig spotpris for hvert land

Innhold

1 Introduksjon og sammendrag

2 Forventede virkninger av Norgespris over tid

a Våtår

b Tørrår

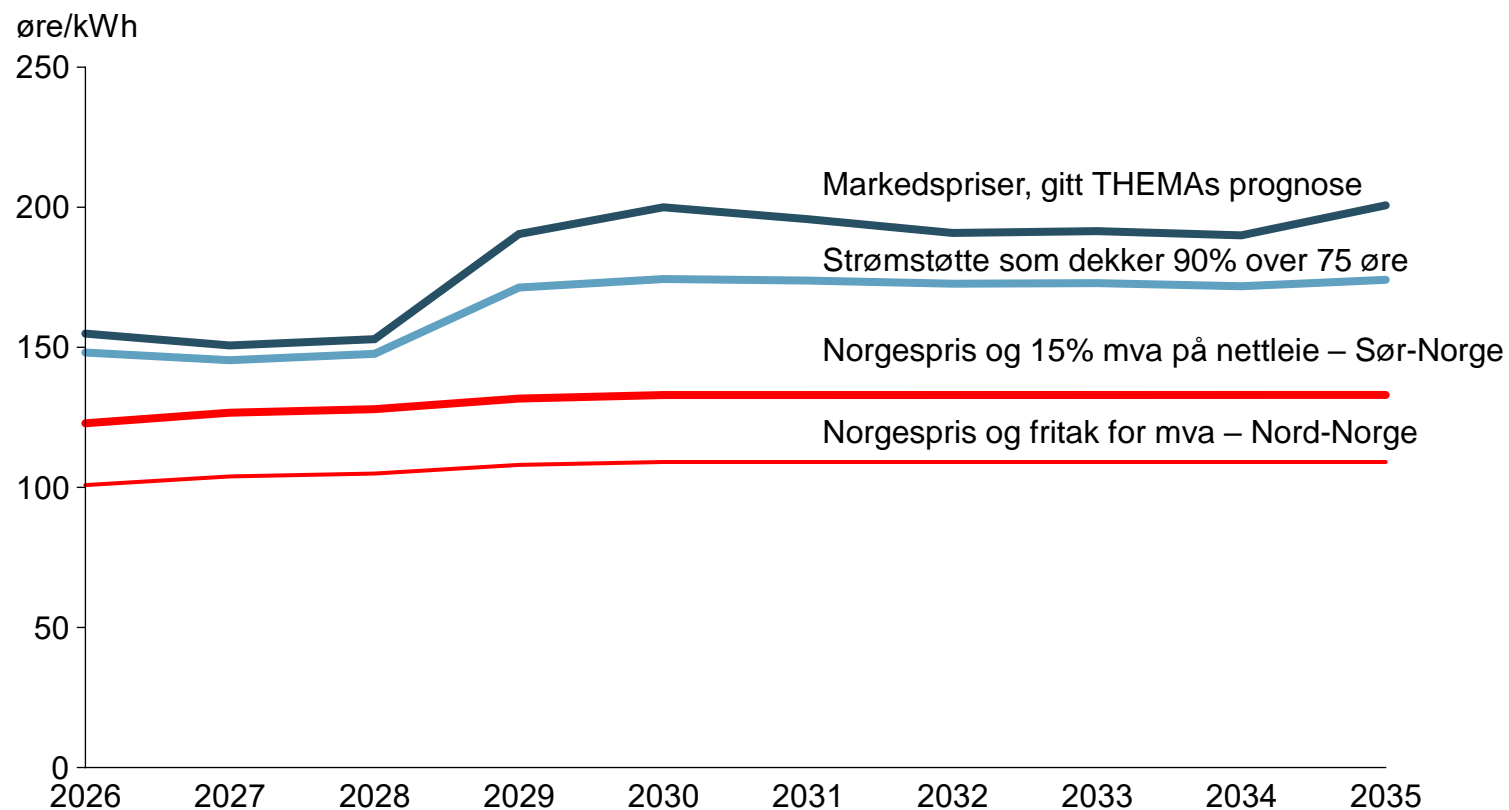
3 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger

4 Vedlegg

Strømkostnad per prismodell i øre/kWh for Norge i snitt

Total strømavgift per kWh, inkludert moms (2025-kroner)

Vi legger til grunn at nettleien vil øke i realpriser mot 2030, i tråd med NVEs estimer. Dette forklarer at Norgesprisen er svakt stigende fra 2026 til 2030. Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh)

Gjennomsnittlig utgift/kWh 2026-2035

Markedspris: 182 øre/kWh

Strømsøtte: 165 øre/kWh

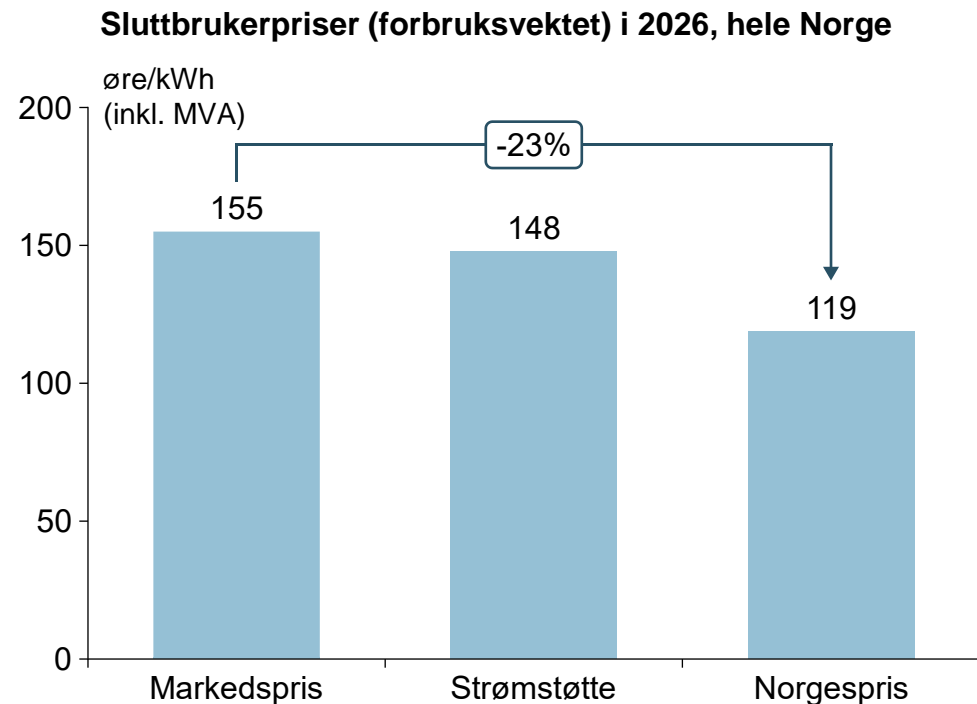
- 9% lavere enn utgift med markedspris

Norgespris og 15% mva nettleie: 127 øre/kWh

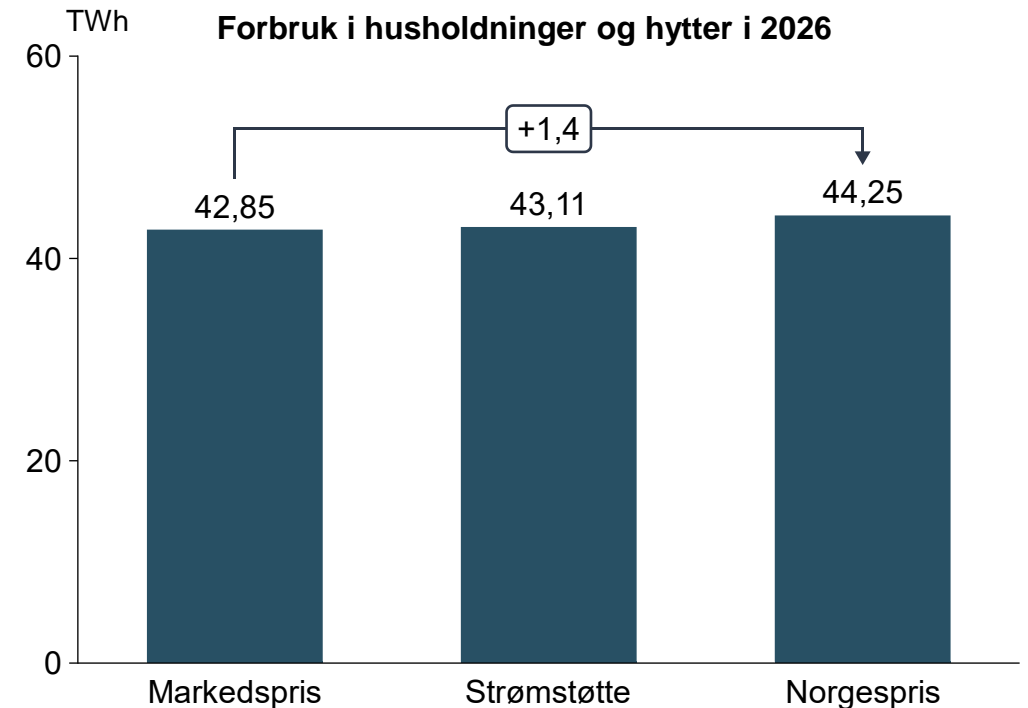
- 30% lavere enn utgift med markedspris
- 23% lavere enn utgifter med strømsøtte

Norgespris og redusert MVA på nettleie vil bidra til høyere kraftforbruk i husholdninger

Norgespris og redusert MVA vil gi vesentlig lavere utgifter per kilowatttime i 2026

Lavere priser vil bidra til økt forbruk, men det er usikkert hvor stor effekten vil bli

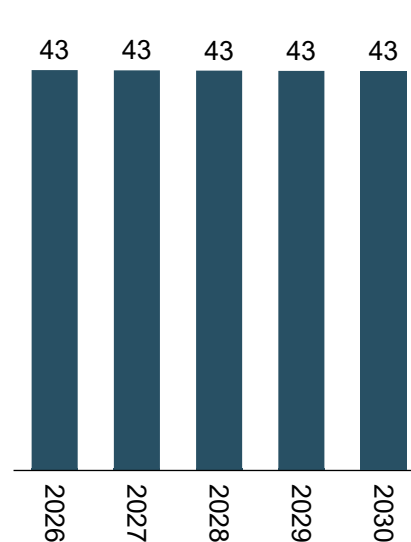

Den langsiktige forbruks- økningen er høyere, ettersom husholdninger tilpasser investeringer og vaner

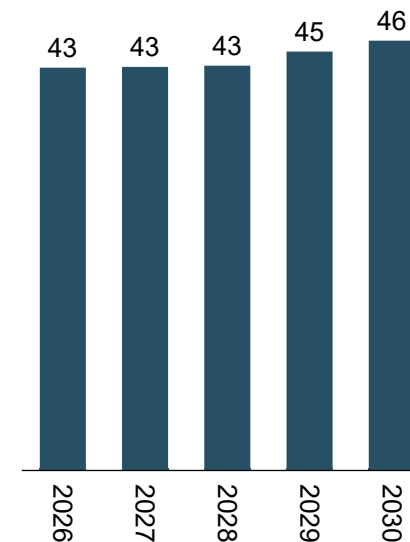
- Dersom Norgespris-ordningen fører til vedvarende lavere strømpriser for norske husholdninger vil virkningen bli større.
- Vista (2022) anbefaler å benytte en priselastisitet på -0,6 for langsiktige tilpasninger (6% økning i forbruket ved en 10 prosent reduksjon i sluttbrukerprisen).

Hvis priselastisiteten øker fra 0,15 i 2026 til 0,6 i 2030 vil forbruket øke med 7,5 TWh, gitt lik 40 øre Norgespris i perioden

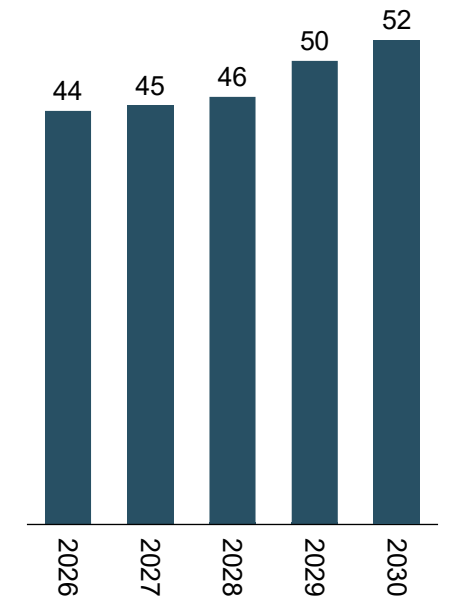
Markedspriser: Forventet forbruk (TWh) i husholdninger og hytter

Strømstøtte: Forventet forbruk (TWh) i husholdninger og hytter

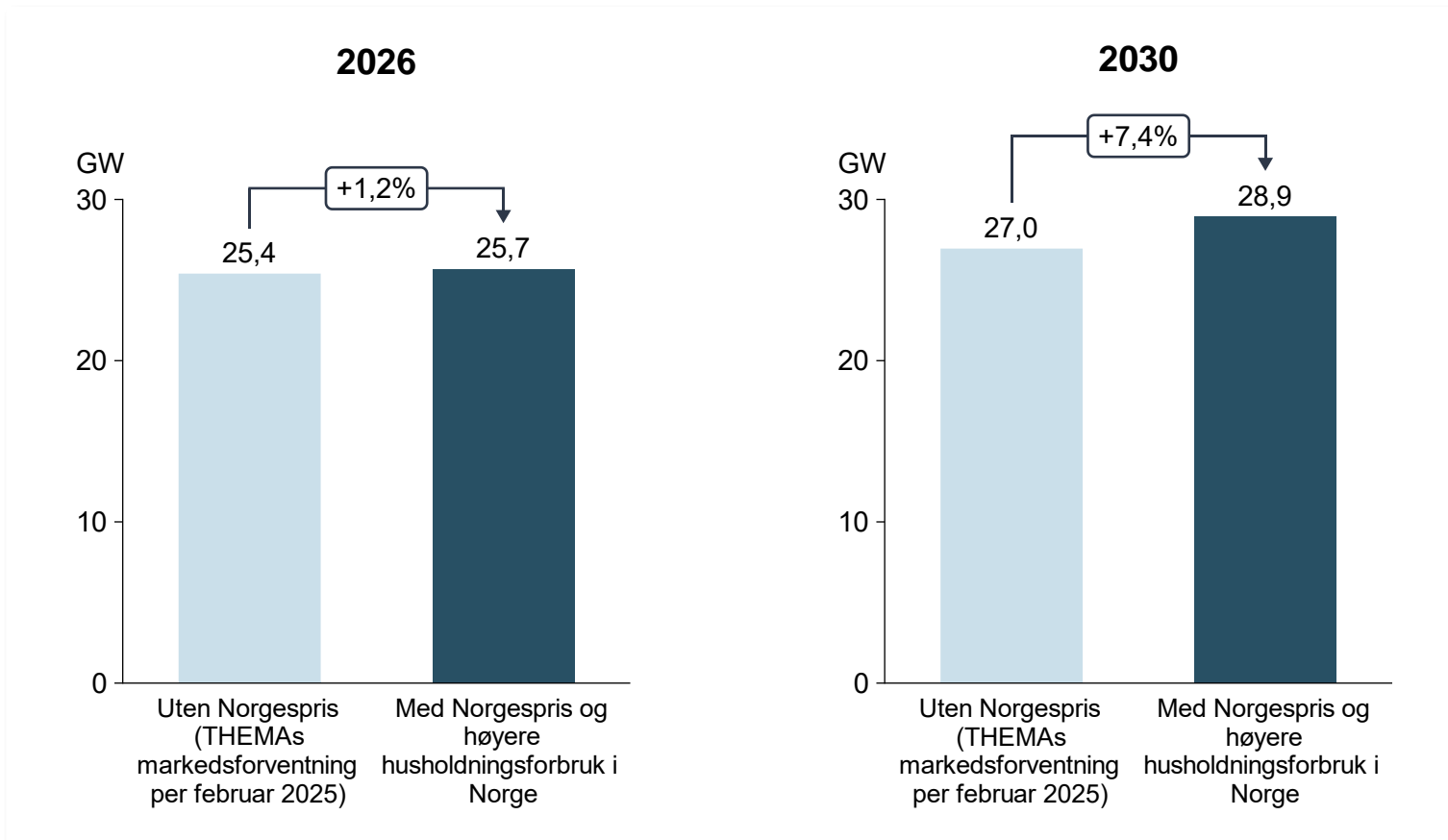
Norgespris+reduert MVA nettleie: Forventet forbruk (TWh) i husholdninger og hytter

Alle priser er i realøre/realkroner. Vi tar dermed hensyn til en oppjustering av Norgespris i tråd med inflasjon, men ikke en realprisoppjustering. Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh)

Partiell analyse for 2026 og 2030: Økt husholdningsforbruk og mindre fleksibilitet i forbruket bidrar til høyere effekttopper

Simulert topplast i Norge i 2026 og 2030 i et normalt værår

... som fører til økt behov for nett

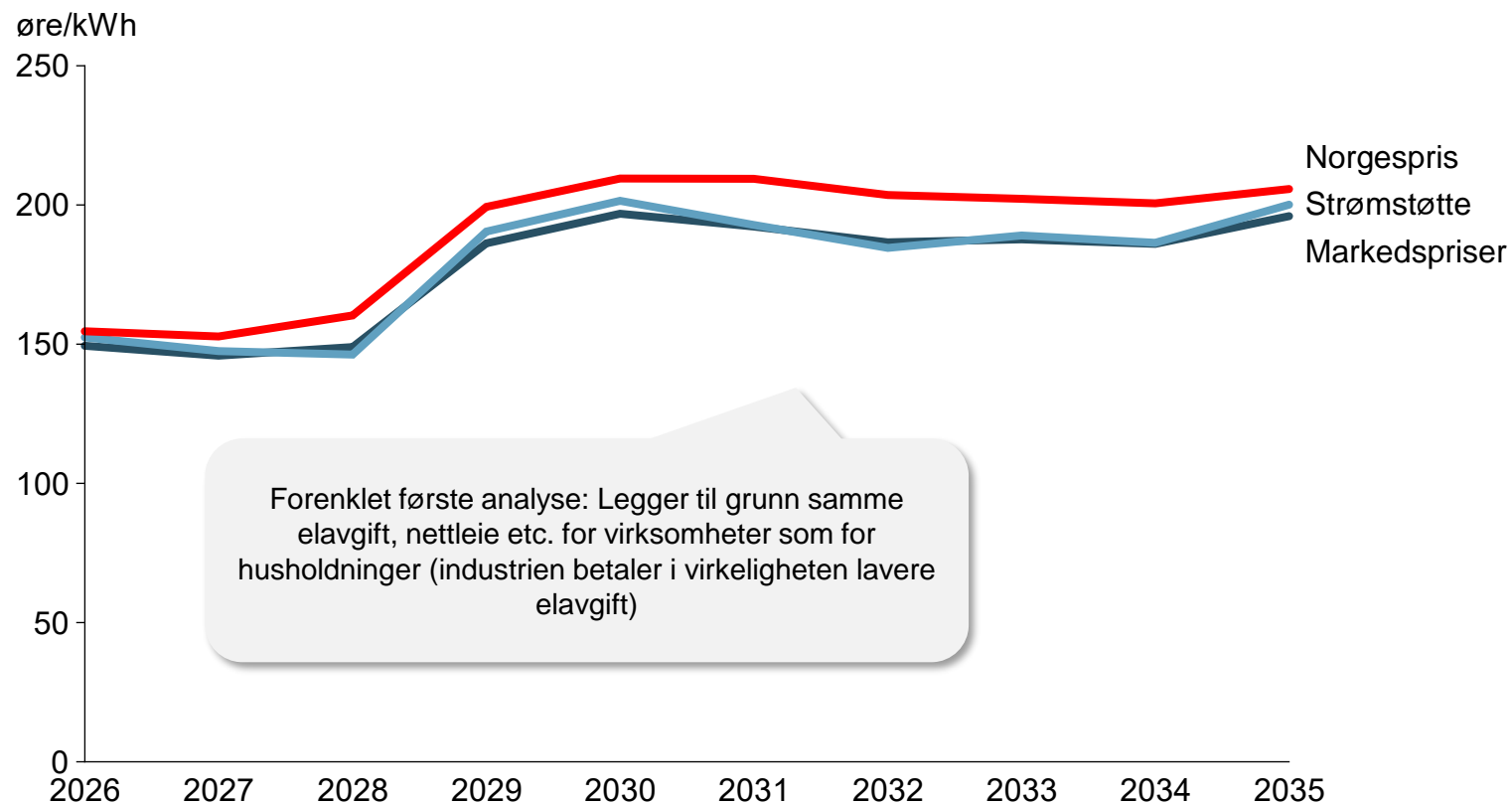
Topplasten i systemet øker mer enn endringen i årlig forbruk ville tilsi på grunn av husholdningenes forbruksprofil.

Med høyere topplast øker også behovet for kapasitet i nettet.

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, offentlig sektor og industri som følge av økte strømpriser

Økt forbruk som følge av strømstøtte og Norgespris gir høyere priser for virksomheter, offentlig sektor og industri

Total strømavgift per kWh for andre kunder (virksomheter, offentlig sektor og industri), inkludert moms, for virksomheter, gitt ulike støtteordninger for husholdninger

2025-kroner. Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh)

Gjennomsnittlig utgift/kWh 2026-2035

Markedspris (for alle): 177,6 øre/kWh

- Lavere enn for husholdninger pga. annen geografisk fordeling

Husholdninger får strømstøtte: 181,5 øre/kWh

- 2% høyere enn utgift med markedspris for alle

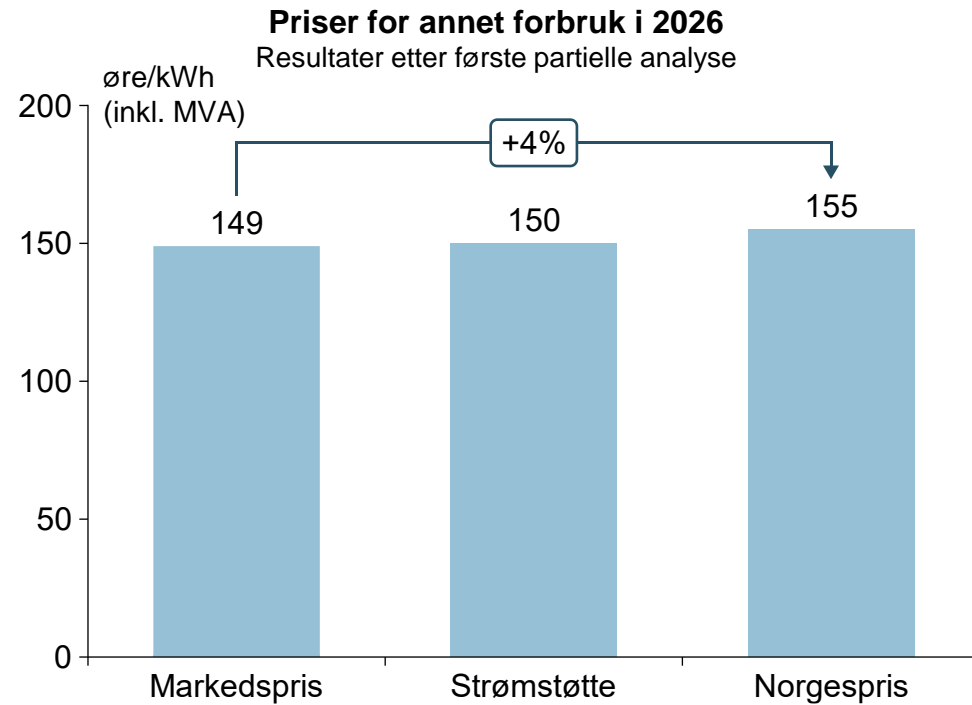
Norgespris og 15% mva nettleie: 190 øre/kWh

- 7% høyere enn med markedspris for alle
- 4,5% høyere enn med strømstøtte til hushold.

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, offentlig sektor og industri som følge av økte strømpriser

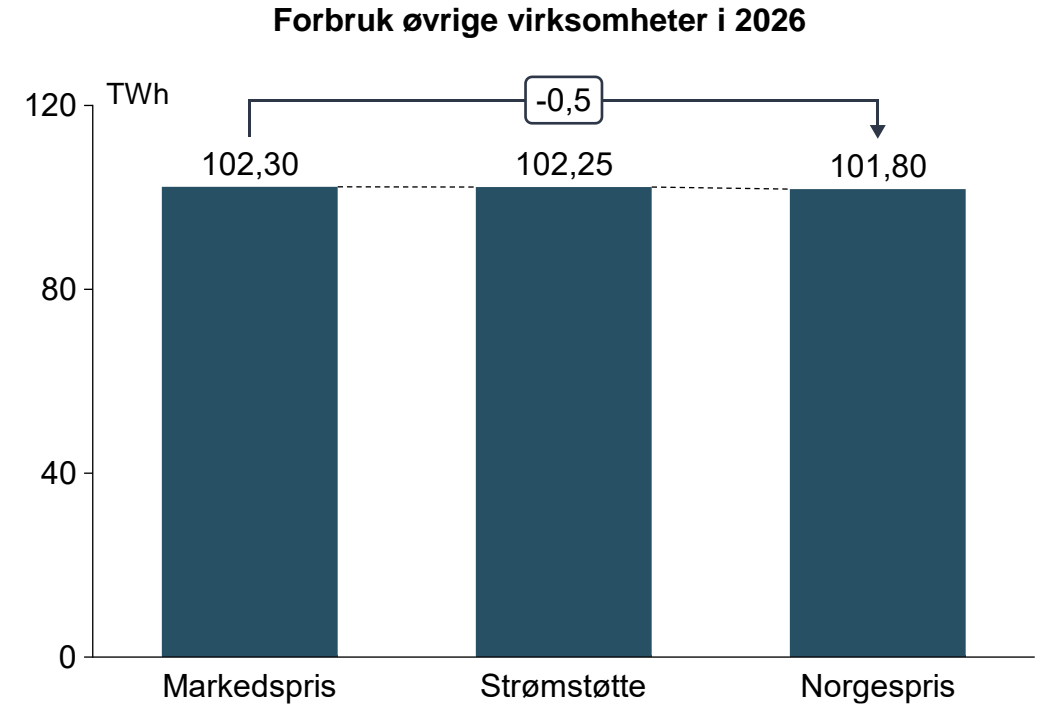
Vi forventer at virksomheter, offentlig sektor og industri vil redusere og avvikle aktivitet som følge av økte priser

Med Norgespris forventer vi at prisene for virksomheter, offentlig sektor og industri øke

Forenklet første analyse: Legger til grunn samme elavgift, nettleie etc. for virksomheter som for husholdninger (stemmer ikke for industrien)

Virksomheter, offentlig sektor og industri vil redusere sitt forbruk, men det er usikkert hvor stor endringen blir

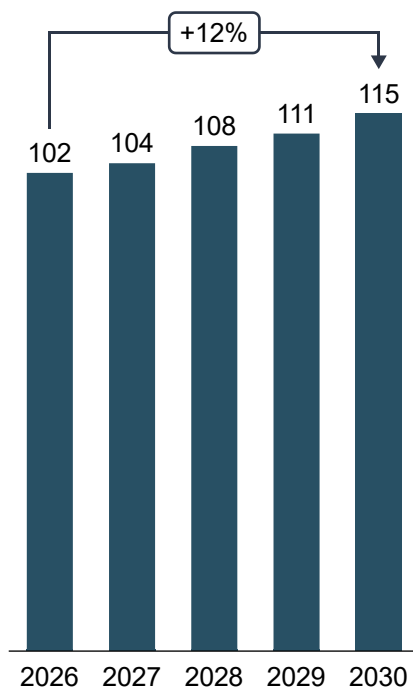

På lang sikt er virksomheter mer elastiske enn husholdninger

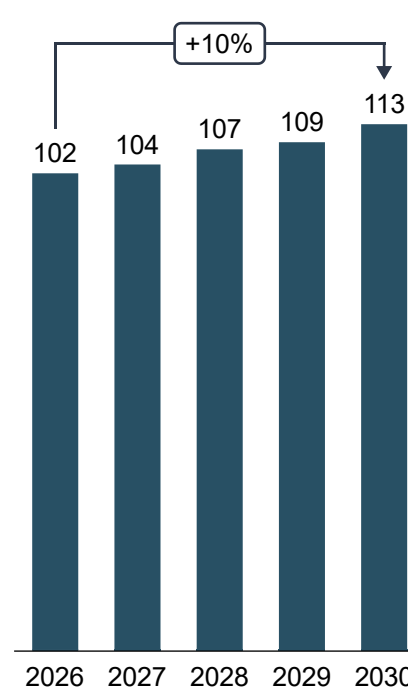
Vista (2022) anbefaler å benytte en priselastisitet på -0,8 for langsiktige tilpasninger (8 prosent forbruksnedgang dersom prisen øker med 10 prosent).

Hvis priselastisiteten øker fra 0,15 i 2026 til 0,8 i 2030, vil aktivitet og forbruk i virksomheter bli ~5 TWh lavere med Norgespris på 40 øre eks. mva. enn med markedspris for alle

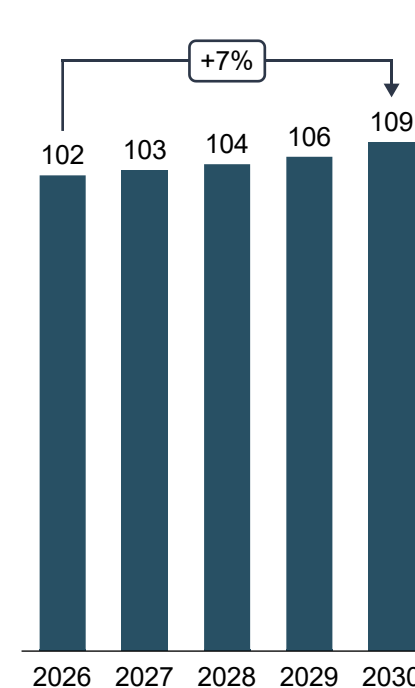
Markedspriser: Forventet forbruk (TWh) i virksomheter, offentlig sektor og industri

Strømstøtte: Forventet forbruk (TWh) i virksomheter, offentlig sektor og industri

Norgespris+reduisert MVA: Forventet forbruk (TWh) i virksomheter, off. sektor og industri

Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh). Se vedlegg med litteraturgjennomgang fra Vista/DNV om priselastisiteten på strøm.

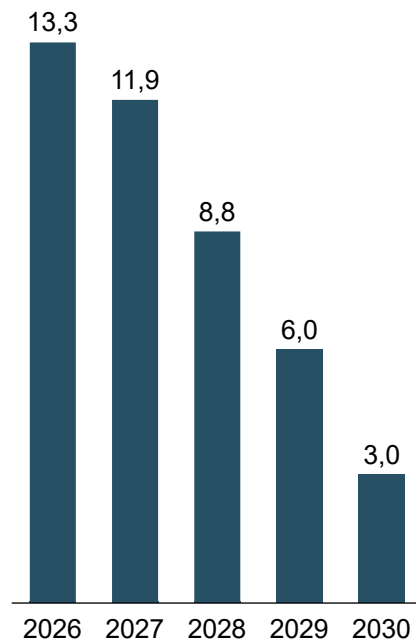
Kraftbalansen tilsier at økt forbruk hos noen på kort sikt må motsvares av redusert forbruk hos andre

En positiv kraftbalanse betyr at vi eksporterer mer enn vi importerer. Dette indikerer at vi har lavere priser enn land vi handler med i snitt. Dette er igjen viktig for næringslivets konkurransekraft.

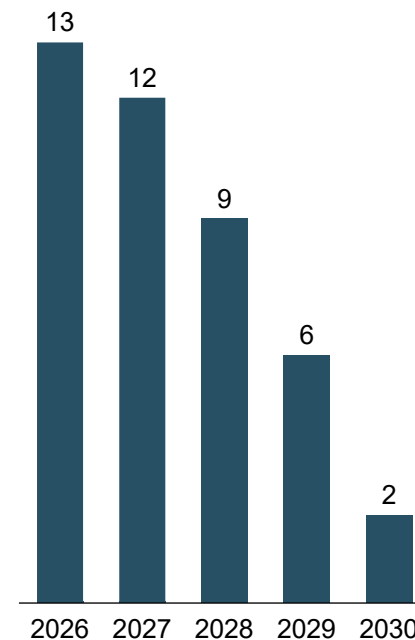
Utviklingen forklarer også hvorfor Norgespris må forventes å påvirke strømpriser i andre nordiske land. I et kraftsystem med priser over 0 øre og med mange barrierer mot utbygging av ny produksjon vil økt forbruk fra en gruppe et sted, måtte motsvares av redusert forbruk fra andre grupper andre steder, inntil ny produksjon kommer på plass.

Dersom Norgespris holdes på 40 øre i perioden kan kraftbalansen forverres vesentlig

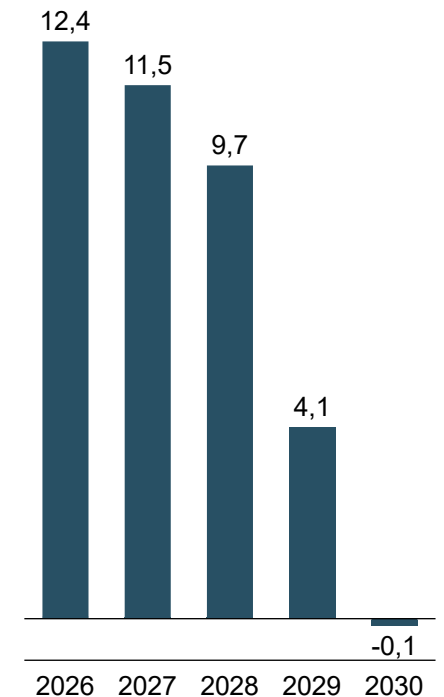
Markedspriser: Forventet kraftbalansen (TWh) for Norge som helhet

Strømstøtte: Forventet kraftbalanse (TWh) for Norge som helhet

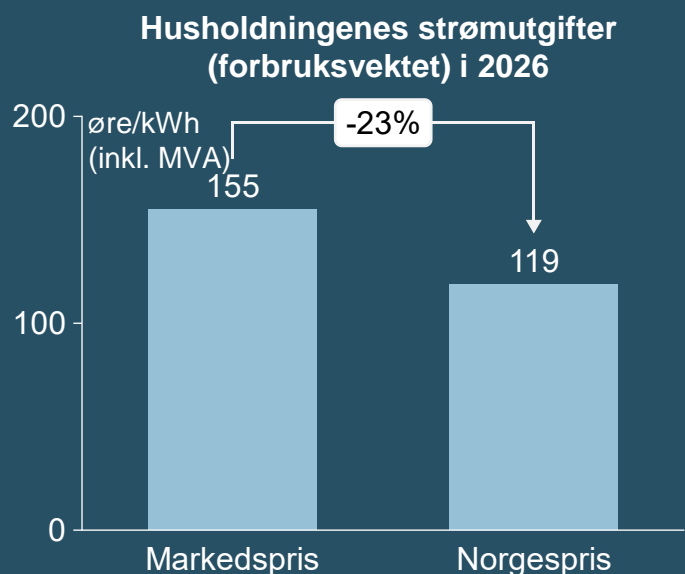
Norgespris+redusert MVA nettleie: Forventet kraftbalanse (TWh) for Norge som helhet

Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh)

Statens utgifter vil øke med Norgespris

Med Norgespris må staten dekke forskjellen mellom markedspris, nettleie m.m. (inkl. mva.) og Norgespris + redusert mva.

I år med høye strømpriser, som vil gi større utbetalinger med en Norgespris på 50 øre inkl. mva, vil også statens inntekter fra grunnrenteskatten øke. Vi har ikke estimert statens inntjening opp mot utbetalinger ved høye strømpriser.

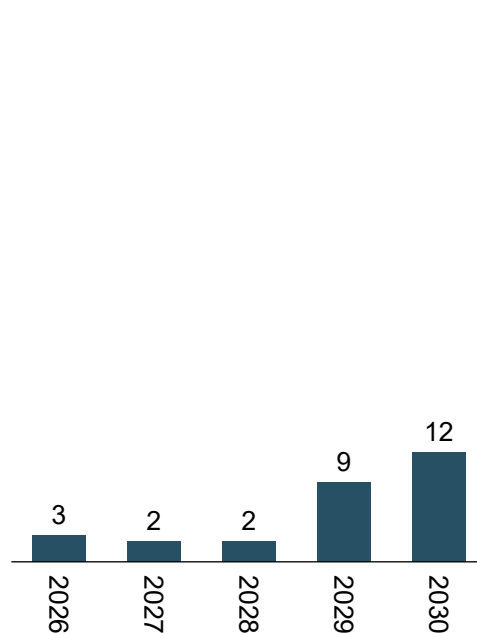
Kilde: Simuleringer med kraftmarkedsmodellen TheMA. I simuleringene har vi ikke tatt hensyn til eventuell respons i andre sektorer.

Beløpet avhenger av om man sammenligner med strømstøtte eller markedspris, og om mva.-kutt medregnes

Strømstøtte:

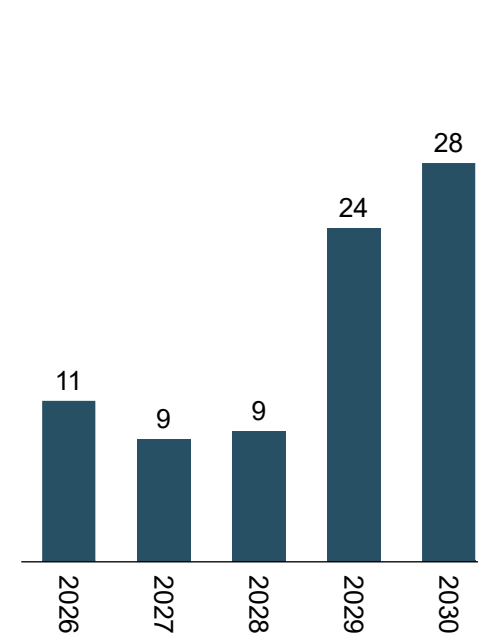
Forenklet beregning av statens utgifter i mrd. kr.

Ikke hensyntatt tak på 5 000 kWh og at hytter ikke får strømstøtte

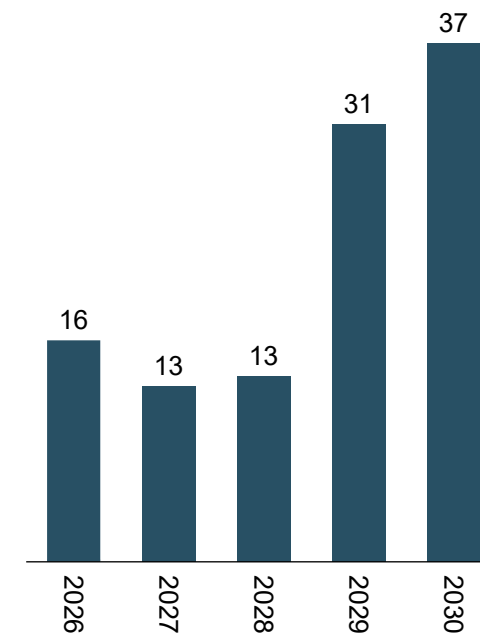
Norgesprisutgifter eks. mva.-kutt:

Statens utgifter i mrd. kr. – Gitt Norgespris på 40 øre

Norgesprisutgifter inkl. mva.-kutt:

Statens utgifter i mrd. kr. – Gitt Norgespris på 40 øre

Vi legger til grunn at alle strømkunder velger Norgespris. Dersom man legger månedlig forbruk fra SSB fra husholdninger til grunn, sammen med kvartalsvise forward priser for strøm fra EEX vil Norgespris koste 6,6 mrd. kr. 2026.

Innhold

- 1 Introduksjon og sammendrag
- 2 Forventede virkninger av Norgespris over tid
 - a Våtår
 - b Tørrår
- 3 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger
- 4 Vedlegg

I et veldig vått år øker kraftproduksjonen i Norge betydelig

Våte år bidrar til mye tilsig til vannkraftsmagasinene og sammenfaller ofte med mildere temperaturer

Dersom været fra 2020 gjentar seg

Tilsiget til norske vannkraftverk øker fra 137 TWh i et normalår til 145 TWh

+ 8

Vindkraftproduksjonen i Norge øker fra 16,6 TWh i et normalår til 17,2 TWh

+ 0,6

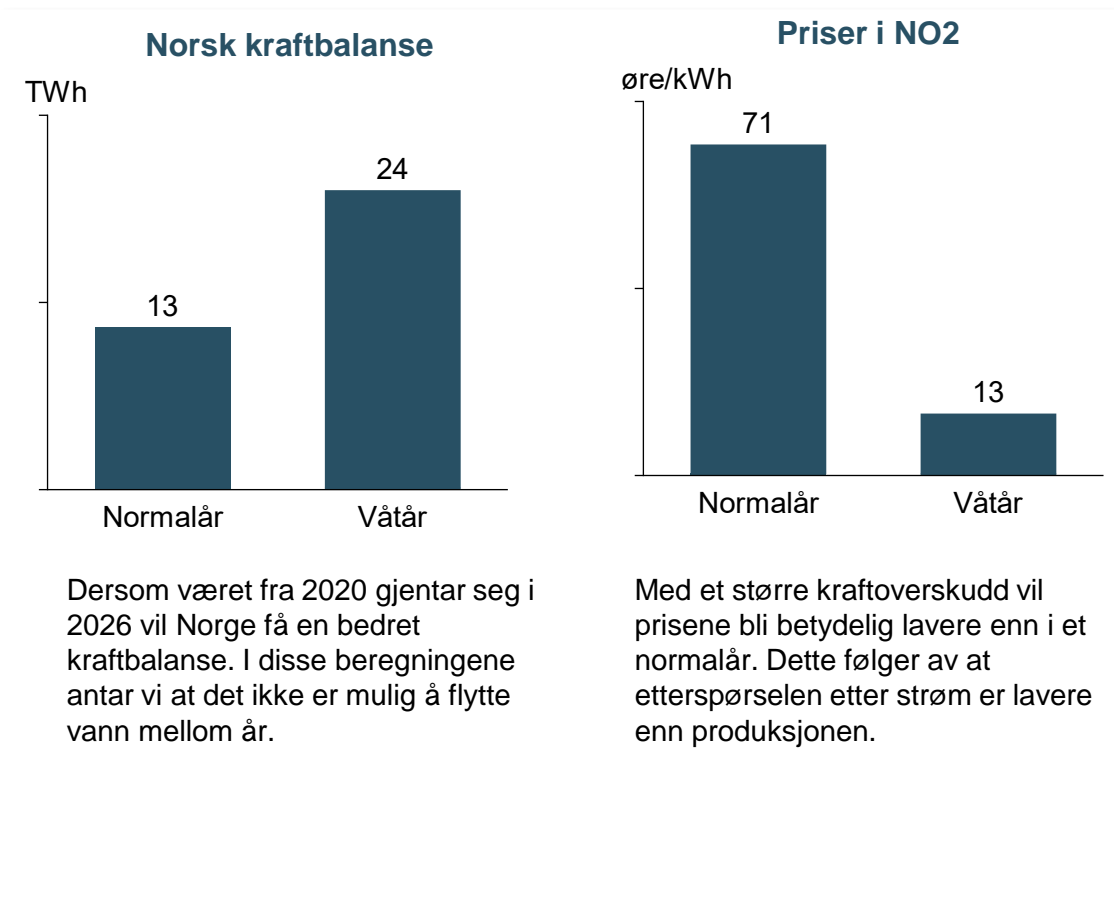
Forbruket i Norge faller fra 145 TWh i et normalår til 144 TWh

+ 1

Merk at forbruket i et våttår er lavere enn et normalt værår, på tross av potensielt lavere strømpriser. Dette følger av at gjennomsnittstemperaturen typisk er lavere i et våttår. Forbruket hos husholdningene vil derfor være lavere som følge mildere temperaturer. Et eksempel er året 2020, med både lave strømpriser og et lavt forbruk av strøm.

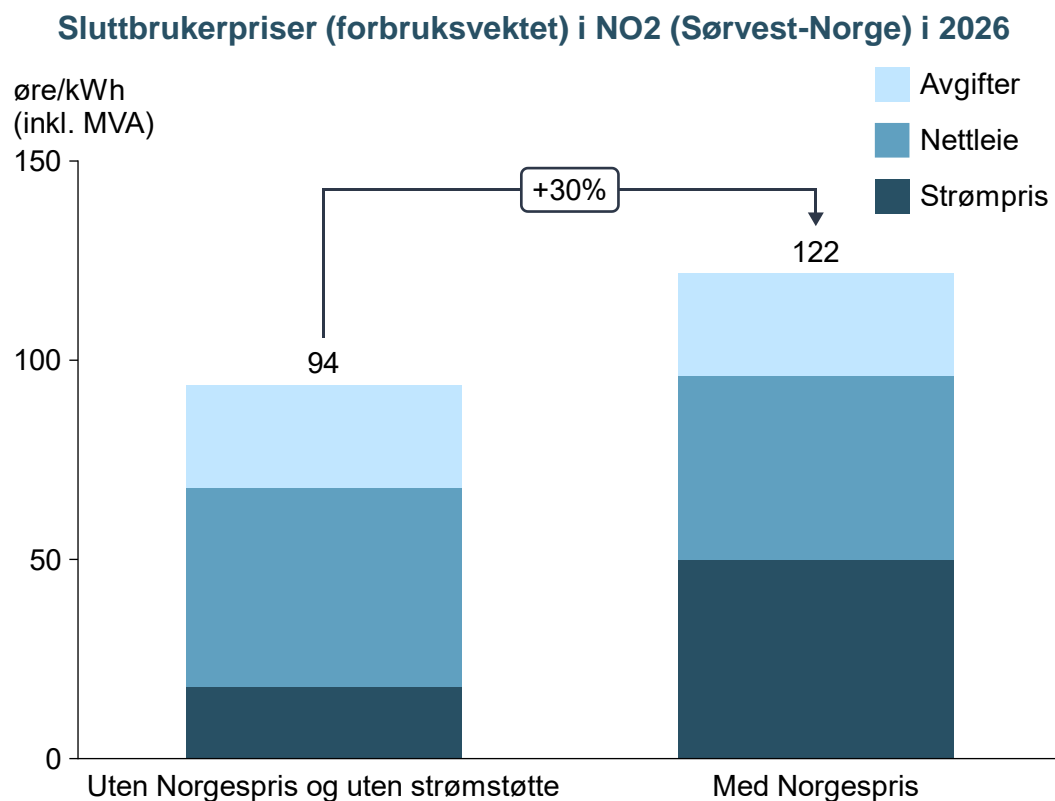
... og resultatet blir en positiv kraftbalanse og lave priser

Endringen i ressursituasjonen får betydelige konsekvenser i kraftmarkedet

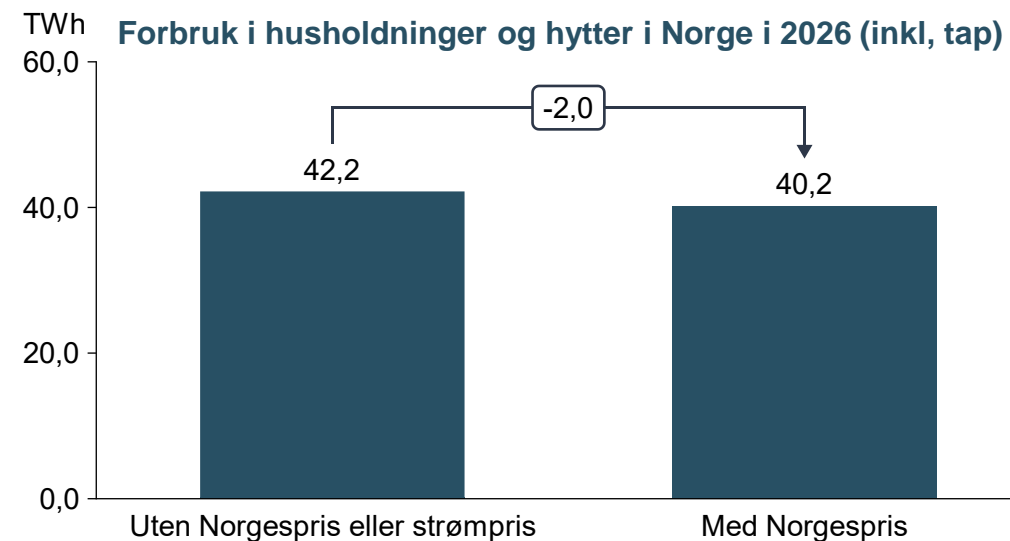
Husholdningenes sluttbrukerpris blir *høyere* med Norgespris enn markedsprisen i et våtår, som fører til et *lavere* forbruk enn i en normalsituasjon

I et våtår vil Norgespris føre til en *høyere* sluttbrukerpris

Husholdningsforbruket *reduseres* sammenliknet med en normalsituasjon i våtår

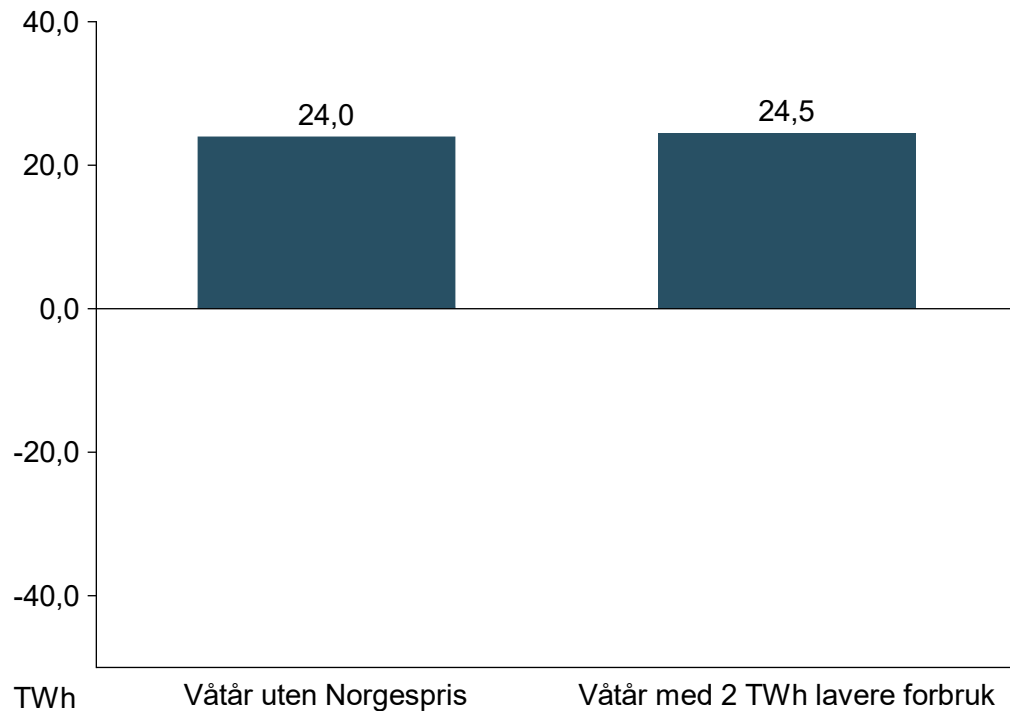
I et våtår som 2020 vil forbruket i utgangspunktet være lavere enn i et normalår på grunn av mildere temperaturer. I et våtår forventes det derfor en situasjon med lave priser og likevel lavt forbruk. Med Norgespris er husholdningenes sluttbrukerpris høyere enn den ville vært med markedspris, som bidrar til å redusere forbruket.

Vi benytter en priselastisitet på -0,15 for kortsiktige tilpasninger. Sammenligningen på denne siden er gjort mot en situasjon med markedspriser, uten strømstøtte. Se foiler for normalår for en sammenligning mot en situasjon med strømstøtte. Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh)

I et våtår gir Norgespris en svak bedring i den norske kraftbalansen

Ressursbalanse: Norsk kraftbalanse i 2026, uten mulighet til å flytte vann mellom år i flerårsmagasiner

... men de lave prisene kan kanskje få Norgespriskunder til å reagere

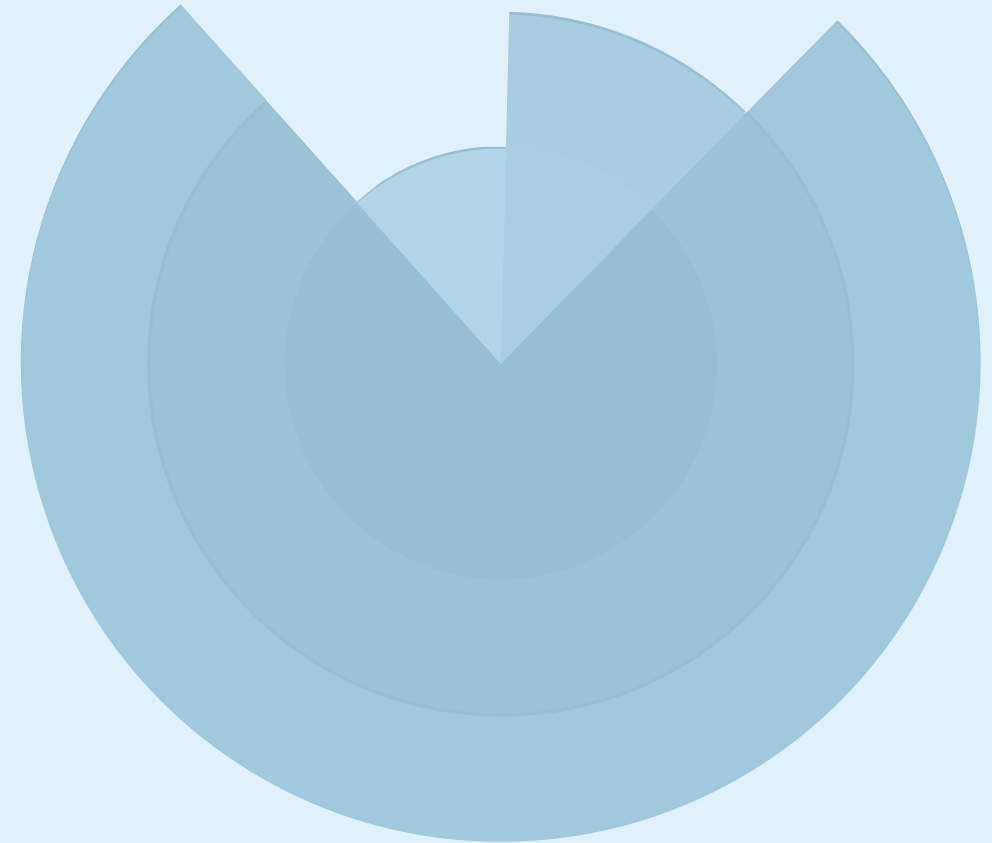
I et våtår vil kunder med Norgespris betale mer enn markedspris

- På grunn av produksjonsoverskuddet i et våtår blir spotprisen lav sammenliknet med et normalår
- I dette tilfellet vil husholdninger med Norgesprisavtale betale mer per kWh enn dersom de ikke inngikk avtalen
 - Hvor mye billigere spotprisen vil være enn Norgesprisen vil også avhenge av hvilket nivå Norgesprisen ligger på det året
 - Dersom spotprisen er betydelig lavere enn det fastsatte nivået på Norgespris kan det oppstå misnøye hos noen sluttbrukerkunder
- I Regjeringens forslag til utforming av Norgespris (per 10.03.2025), vil Norgesprisavtalen være bindende for hele kalenderåret for det gitte målepunktet
 - Dersom en person flytter til et hus der tidligere eier inngikk Norgespris, kan de altså *ikke* si opp avtalen – selv om det ikke var de selv som inngikk den
 - Denne begrensningen kan forsterke en potensiell misnøye hos noen husholdninger

Kilde: simuleringer med kraftmarkedsmodellen TheMA, uten muligheter for å flytte vann mellom år i flerårsmagasiner. Sammenligning mot markedspris, ikke strømstøtte.

Innhold

- 1 Introduksjon og sammendrag
- 2 Forventede virkninger av Norgespris over tid
 - a Våtår
 - b Tørrår**
- 3 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger
- 4 Vedlegg

I et veldig tørt år faller kraftproduksjonen i Norge betydelig

Tørre år bidrar til lite tilsig til vannkraftsmagasinene og sammenfaller ofte med lave temperaturer og lite vind

Dersom været fra 2010 gjentar seg:

Tilsiget til norske vannkraftverk faller fra 137 TWh i et normalår til 101 TWh

Reduksjon i norsk kraftbalanse (TWh)

- 36

Vindkraftsproduksjonen i Norge faller fra 17 TWh i et normalår til 14 TWh

- 3

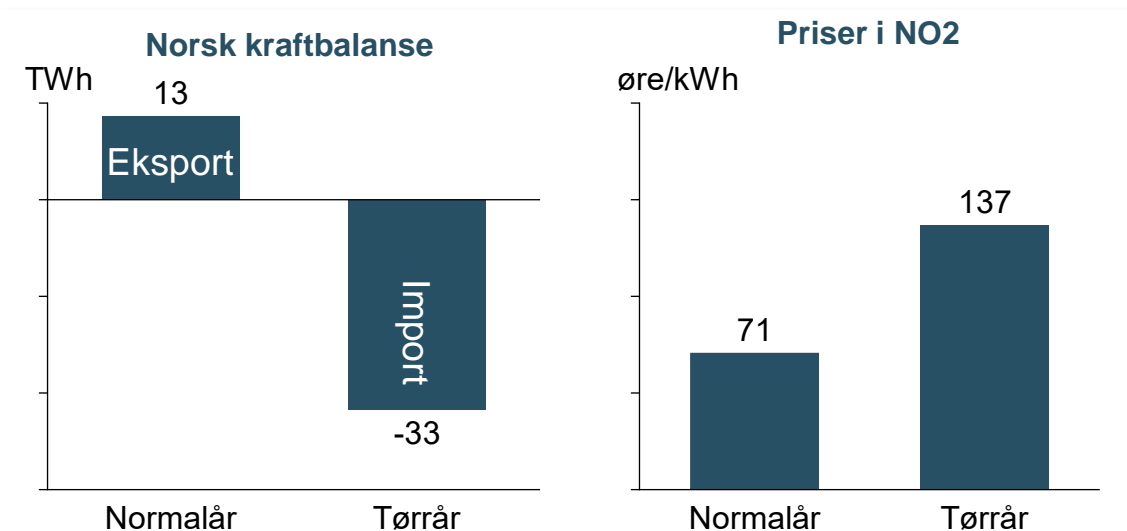
Forbruket i Norge øker fra 145 TWh i et normalår til 153 TWh

- 8

Merk at noen av vannkraftverkene i Norge har flerårsmagasin, og kan potensielt øke produksjonen i et tørrår utover tilsiget dette året. Hvor mye vannkraftproduksjon som er tilgjengelig er også avhengig av magasinfyllingen ved inngangen til året. Merk også at når det er lite nedbør i Norge er det også mindre nedbør enn normalt i Sverige, som bidrar til å forsterke markedsvirkningene.

... og resultatet blir importbehov og høye kraftpriser

Endringen i ressursituasjonen får betydelige konsekvenser i kraftmarkedet

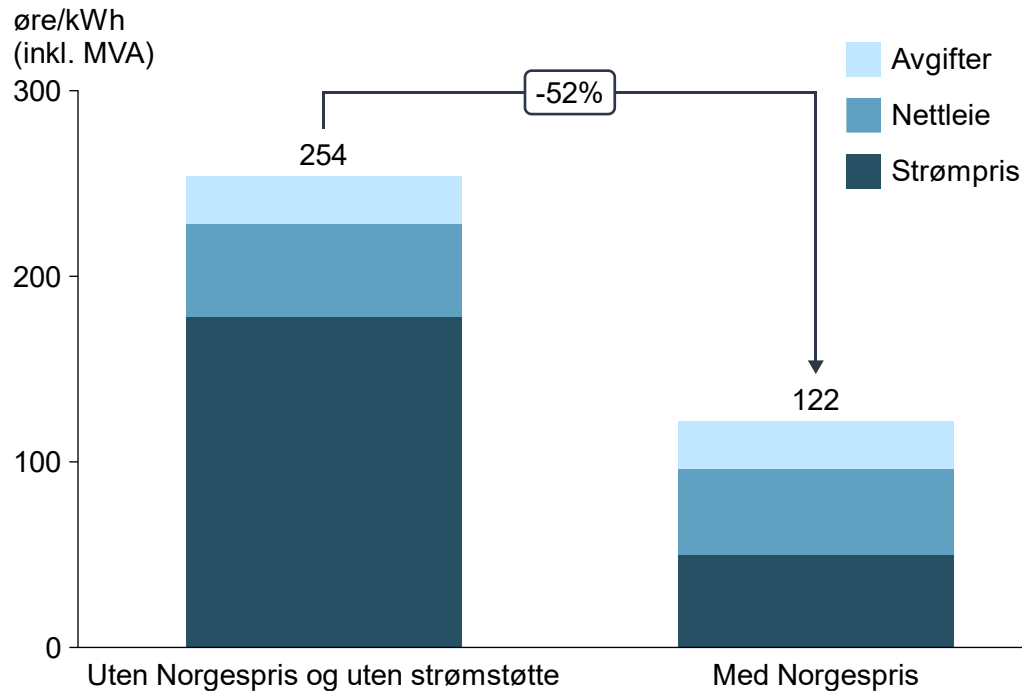
Dersom været fra 2010 gjentar seg i 2026 vil Norge ha behov for kraftimport, på grunn av tørt og kaldt vår og lite vind. I disse beregningene antar vi at det ikke er mulig å flytte vann mellom år, men selv om dette var tilfellet ville Norge importere kraft.

Med et veldig stort importbehov vil norske priser øke til kontinentale prisnivåer. Prisene i Sør-Norge vil ligge på et nivå som er litt over tyske priser, for å utløse tilstrekkelig import. Tyske priser er påvirket av høye gass- og CO₂-priser, og ligger nesten dobbelt så høyt som norske priser i et normalt år.

Virkingen av Norgespris vil være relativt større for sluttbrukerprisene i et tørrår. De fleste husholdninger vil ikke ha incentiver til å reagere på en presset situasjon i kraftsystemet

I et tørrår vil Norgespris bidra til en betydelig reduksjon i sluttbrukerpriser

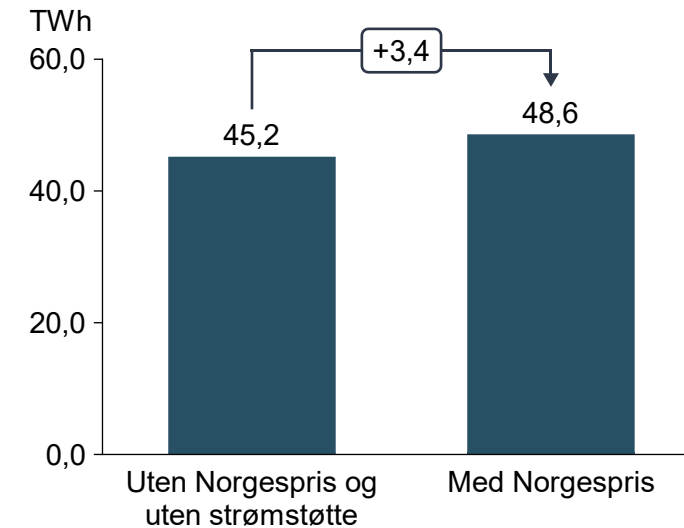
Sluttbrukerpriser (forbruksvektet) i NO2 (Sørvest-Norge) i 2026

Husholdningsforbruket drives opp mer enn i en normalsituasjon – siden Norgespris-rabatten blir større

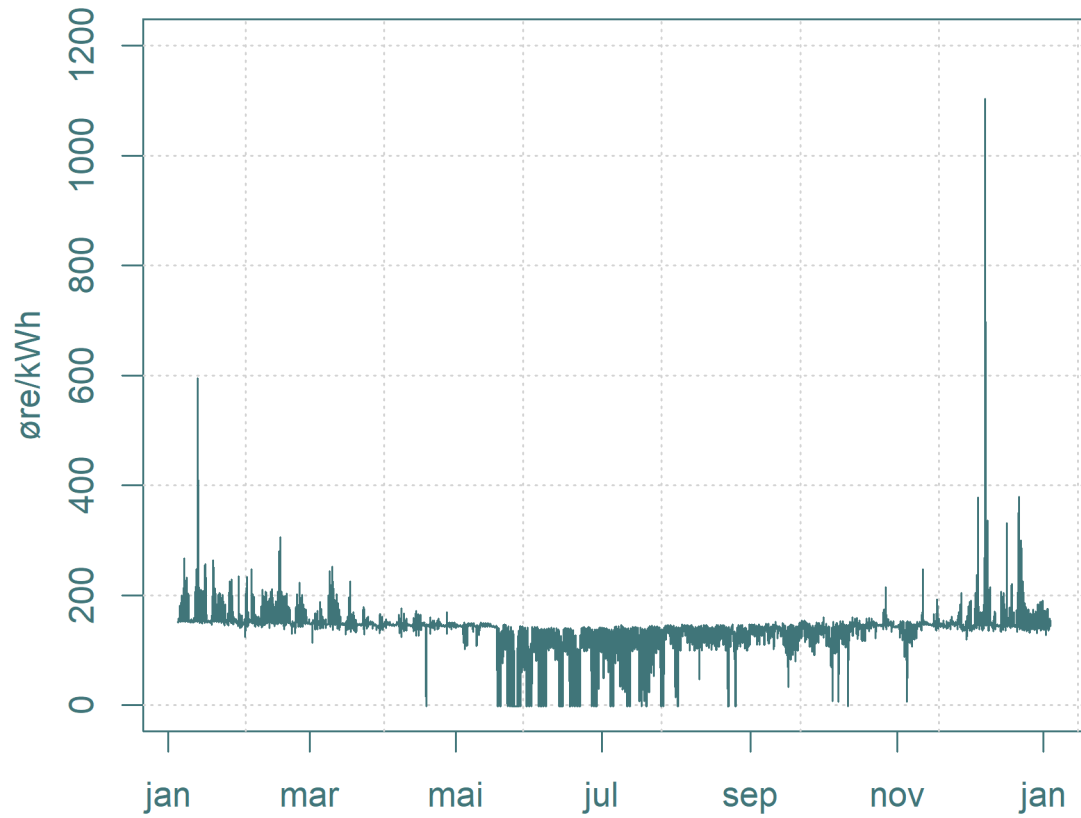
I et tørrår som 2010 er forbruket i utgangspunktet høyere enn i et normalår på grunn av lavere temperaturer. Siden kraftprisene også er høyere i et tørt år kan virkningene av Norgespris forsterkes, siden den prosentvise rabatten av Norgespris blir større.

Forbruk i husholdninger og hytter i Norge i 2026 (inkl, tap)

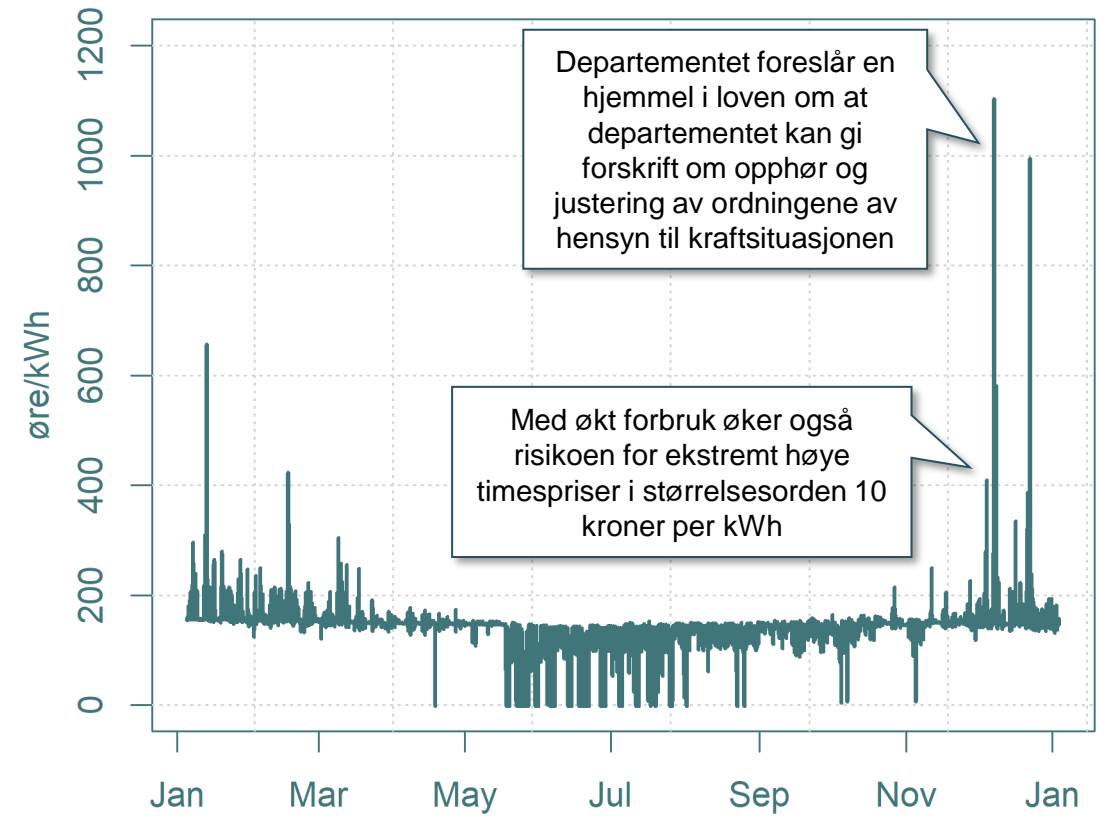

Økt forbruk i en presset situasjon kan bidra til flere ekstreme timespriser

Illustrasjon: Simulerte timepriser i NO1 i 2026 uten Norgespris i et svært tørt år

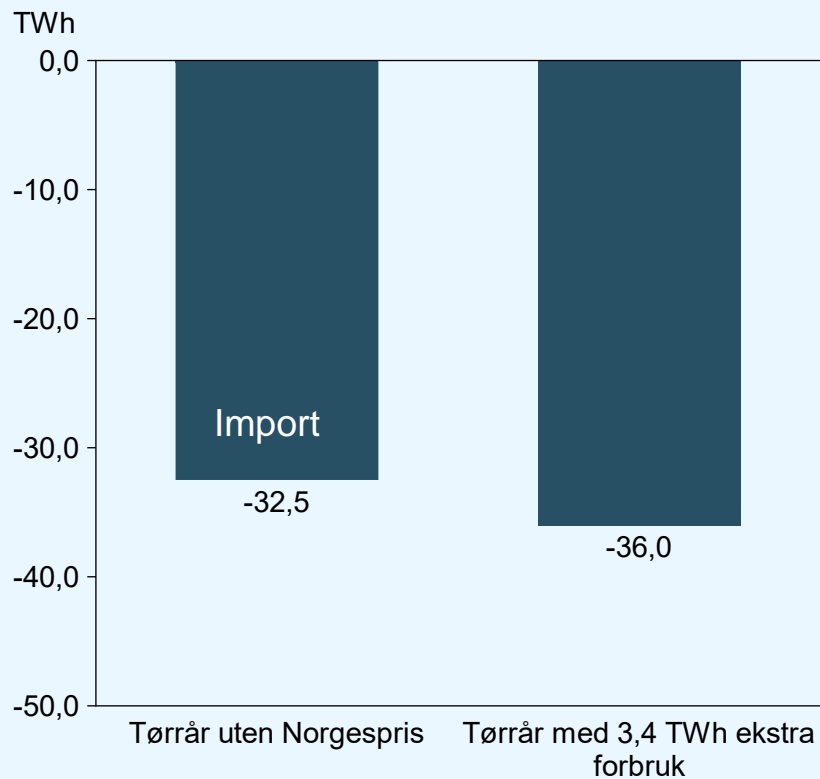

Illustrasjon: Simulerte timepriser i NO1 i 2026 med Norgespris og høyere husholdningsforbruk i Norge i et svært tørt år

Økt forbruk bidrar til større behov for import, som kan bidra til lavere forsyningssikkerhet

Norsk kraftbalanse i 2026, uten mulighet til å flytte vann mellom år i flerårsmagasiner*

Forsyningssikkerheten avhenger både av vær og tilgjengelig produksjon og overføringskapasitet

- Under normale omstendigheter vil systemet kunne håndtere et betydelig kraftunderskudd, ettersom Norge har mellomlandsforbindelser både til Sverige, Danmark, Tyskland, Nederland og Storbritannia, men kraftprisene vil øke og vi vil sannsynligvis oppleve flere «13-kronerstimer».
- Dersom Norge opplever et svært tørt år kombinert med lavere tilgjengelighet i produksjon eller mellomlandsforbindelser kan forsyningssikkerheten være truet.

Virkningene av Norgespris i et tørrår kan bli forsterket ved vedvarende økt forbruk i husholdningene

- Dersom Norgespris-ordningen fører til vedvarende lavere strømpriser for norske husholdninger vil insentivene til å investere i nye energieffektive løsninger, som varmepumper eller etterisolering, reduseres. **Det er derfor sannsynlig at responsen på lang sikt vil være større enn på kort sikt.**
- Gitt at forbruket øker, kan konsekvensene av et tørrår forsterkes på lang sikt. Det økte forbruket reduserer det historiske kraftoverskuddet til landet. Knappheten på strøm blir følgelig større, som øker prisene ytterligere enn dersom forbruket hadde vært lavere. I tillegg vil Norge importere strøm, og følgelig vil prisene også bli høyere enn ved et lavere importbehov.

Energidepartementet beholder retten til å avslutte norgespris

- I høringsforslaget om Norgespris (11.02.25), konstaterer departementet at de kan avslutte og justere både dagens strømstøtteordning og Norgesprisordningen *av hensyn til kraftsituasjonen*.

Innhold

- 1 Introduksjon og sammendrag
- 2 Forventede virkninger av Norgespris over tid
 - a Våtår
 - b Tørrår
- 3 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger**
- 4 Vedlegg

Alternativ til markedspris, strømstøtte og Norgespris: Forbruksuavhengig støtte til strømregningen

Problem: Forbruksavhengige energisubsidier gjør oss fattige

Med markedspriser kan en nordmann med sitt månedsbudsjett velge:

Passe mengde strøm (litt lav innetemperatur)

Passe mengde restaurantbesøk

Med Norgespris begrenses mulighetene, som følge av energisubsidier og høyere skatt

Mer strøm enn han/hun er villig til å betale kostnaden for

Økt skatt/mindre off. tjenester for å finansiere energisubsidier

Færre restaurantbesøk, som følge av lavere disponibel inntekt og høyere strømutfgifter i restauranter

Alternativ: Forbruksuavhengig støtte til strømregningen

Noen alternativer:

- **Lik støtte per person**, for eksempel med mål om å gjøre gjennomsnittsregning lik snitt fra 2015-20
- **Strømstøtte basert på snittforbruk for lignende boliger** – Hver husholdning mottar strømstøtte for et forhåndsdefinert antall kWh

Innhold

- 1 Introduksjon og sammendrag
- 2 Forventede virkninger av Norgespris over tid
 - a Våtår
 - b Tørrår
- 3 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger
- 4 Vedlegg

Settes et tak på 3 000, 4 000 eller 5 000 kWh i månedlig forbruk utgjør dette 0,3 - 4,5 % av det totale forbruket til husholdninger som ikke omfattes av Norgespris

Beregning av overstigende forbruk over 4 000 kWh

- Tall fra Elhub viser at 8,6 % av husholdningene har minst én måned med et strømforbruk over 4 000 kWh.
- Et utvalgsdatasett fra 2021 med 1 136 husholdninger viser et samlet strømforbruk på 14,86 GWh, hvorav 109 husholdninger (9,6 %) har minst én måned med forbruk over 4 000 kWh. Dette antas å være representativt for 8,6 % på nasjonalt nivå*.
- Forbruket til disse 109 husholdningene utgjør 3,6 GWh, hvorav 0,2 GWh per måned overstiger 4 000 kWh. Dette tilsvarer 5,52 % av det relevante forbruket og 24,2 % av det totale forbruket i datasettet.

Forbruk over **4 000 kWh per måned** vil utgjøre om lag **0,534 TWh, eller 1,3 %**, av det totale husholdningsforbruket på 40 TWh.

Beregning av overstigende forbruk over 3 000 kWh

- Tall fra Elhub viser at 20,9 % av husholdningene har minst én måned med et strømforbruk over 3 000 kWh.
- Et utvalgsdatasett med 1 136 husholdninger viser et samlet strømforbruk på 14,86 GWh, hvorav 233 husholdninger (20,51 %) har minst én måned med forbruk over 3 000 kWh. Dette antas å være representativt for nasjonale tall.
- Forbruket til disse 233 husholdningene utgjør 6,53 GWh, hvorav 0,66 GWh per måned overstiger 3 000 kWh. Dette tilsvarer 10,12 % av det relevante forbruket og 43,97 % av det totale forbruket i datasettet.

Forbruk over **3 000 kWh per måned** vil utgjøre om lag **1,78 TWh, eller 4,45 %**, av det totale husholdningsforbruket på 40 TWh.

Beregning av overstigende forbruk over 5 000 kWh

- Tall fra Elhub viser at 4 % av husholdningene har minst én måned med et strømforbruk over 5 000 kWh.
- Et utvalgsdatasett med 1 136 husholdninger viser et samlet strømforbruk på 14,86 GWh, hvorav 46 husholdninger (4,05 %) har minst én måned med forbruk over 5 000 kWh. Dette antas å være representativt for nasjonale tall.
- Forbruket til disse 46 husholdningene utgjør 1,73 GWh, hvorav 0,05 GWh per måned overstiger 5 000 kWh. Dette tilsvarer 2,74 % av det relevante forbruket og 11,65 % av det totale forbruket i datasettet.

Forbruk over **5 000 kWh per måned** vil utgjøre om lag **0,128 TWh, eller 0,3 %**, av det totale husholdningsforbruket på **40 TWh**.

Våtår: Norgespris påvirker relativt lite i et våtår, når det i utgangspunktet er overskudd av strømproduksjon

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, som følge av økte strømpriser

Variabel	Verdi gitt markedspriser	Verdi med Norgespris +15% mva, nett	Differanse
Husholdningenes strømforbruk (TWh)	42.2	40.2	-2
Topplast (GW)	22.9	22.6	-0.3
Kraftbalanse (TWh)	24	24.5	0.6
Netto utveksling NO1 og SE3 (TWh)	-2	-1.7	0.3
Netto utveksling NO2 og DK1 (TWh)	8.5	8.5	0
Snittpris Norge (øre/kWh)	12.2	12	-0.2
Snittpris Sverige (øre/kWh)	16	15,9	-0.1
Snittpris Danmark (øre/kWh)	81	81	0
Snittpris Finland (øre/kWh)	12.7	12.6	-0.1
Pris NO1 (øre/kWh)	12,9	12.6	-0.3
Pris NO2 (øre/kWh)	13.2	13	-0.3
Pris SE3 (øre/kWh)	11.9	11.7	-0.2
Pris DK1 (øre/kWh)	81.7	81.7	0

Tørrår: Også i et tørrår vil Norgespris bidra til økte priser

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, som følge av økte strømpriser

Variabel	Verdi gitt markedspriser	Verdi med Norgespris +15% mva, nett	Differanse
Husholdningenes strømforbruk (TWh)	45.2	48.6	3.5
Topplast (GW)	27	27.7	0.6
Kraftbalanse (TWh)	-32.5	-36	-3.5
Netto utveksling NO1 og SE3 (TWh)	-11.8	-12.2	-0.4
Netto utveksling NO2 og DK1 (TWh)	-4	-4.8	-0.8
Snittpris Norge (øre/kWh)	136	139	2.8
Snittpris Sverige (øre/kWh)	111	111	0.8
Snittpris Danmark (øre/kWh)	124	125	0.5
Snittpris Finland (øre/kWh)	108	109	0.6
Pris NO1 (øre/kWh)	136	139	2.8
Pris NO2 (øre/kWh)	137	139	2.7
Pris SE3 (øre/kWh)	112	112	0.8
Pris DK1 (øre/kWh)	125	125	0.5

Normalår: Virkninger av Norgespris i et normalår på forbruk og utveksling

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, som følge av økte strømpriser

Variabel	År	Verdi gitt markedspriser	Verdi med Norgespris +15% mva, nett	Differanse
Husholdningenes strømforb, (TWh)	2026	42.9	44.3	1.4
	2030	42.7	51.8	9.1
	2035	42.6	51.7	9.1
Topplast (GW)	2026	25.4	25.7	0.3
	2030	27	28.9	2
	2035	28.7	30.7	2
Kraftbalanse (TWh)	2026	13.3	11.9	-1.4
	2030	3	-6	-9
	2035	7.8	-1.3	-9.1
Netto utveksling NO1 - SE3 (TWh)	2026	-7.7	-8.2	-0.5
	2030	-8.2	-10.6	-2.4
	2035	-4.8	-7.5	-2.7
Netto utveksling NO2 - DK1 (TWh)	2026	7.5	7.2	-0.3
	2030	3.4	2.4	-1
	2035	7	5.2	-1.8

Normalår: Norgespris vil bidra til økte strømpriser i hele Norden (1/2)

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, som følge av økte strømpriser

Variabel	År	Markedspris overalt (øre/kWh)	Verdi med Norgespris +15% mva, nett (øre/kWh)	Differanse
Norge	2026	59.2	63.5	4.3
	2030	88.4	98.6	10.1
	2035	87.8	95.8	7.9
Sverige	2026	55.3	58.5	3.2
	2030	81.3	88.2	6.9
	2035	81.4	87.9	6.5
Danmark	2026	99.5	100	0.7
	2030	101	103	2.1
	2035	97.2	98.9	1.7
Finland	2026	53.8	56.5	2.7
	2030	90.8	96.3	5.4
	2035	87.5	92.4	4.9

Normalår: Norgespris vil bidra til økte strømpriser i hele Norden (2/2)

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, som følge av økte strømpriser

Variabel	År	Markedspris overalt (øre/kWh)	Verdi med Norgespris +15% mva, nett	Differanse
NO1	2026	64.5	69.6	5.1
	2030	89.3	98.9	9.6
	2035	90.2	100	9.8
NO2	2026	70.8	75.4	4.6
	2030	89.5	98.9	9.4
	2035	86.4	93.3	6.9
DK1	2026	100	101	0.7
	2030	98.8	101	1.8
	2035	99.3	101	1.5
SE3	2026	55.4	59	3.7
	2030	80.9	88.2	7.3
	2035	81	87.8	6.8

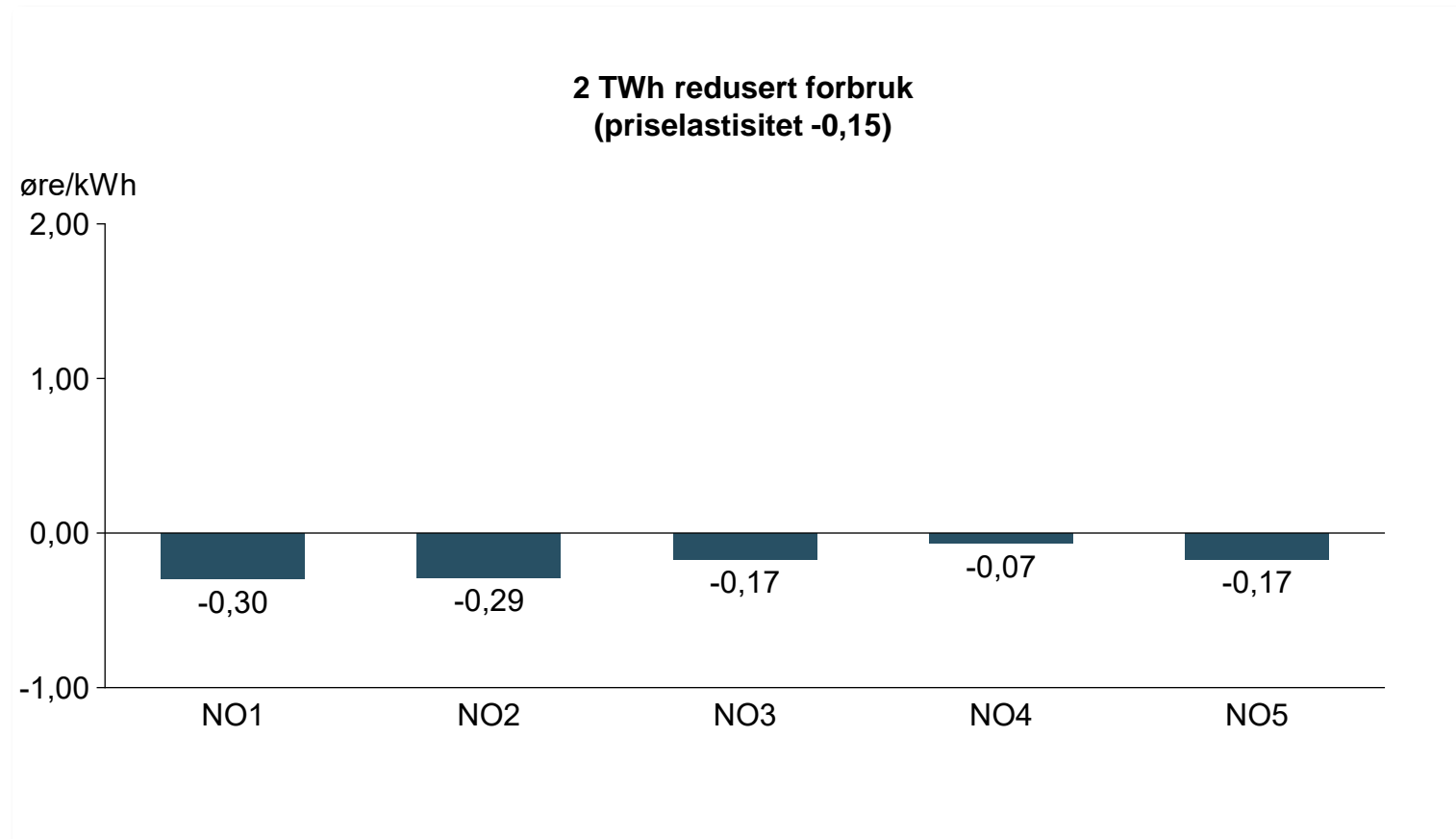
Antall timer med priser høyere enn 200 øre/kWh i 2030

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, som følge av økte strømpriser

Variabel	Markedspris overalt (antall timer)	Verdi med Norgespris +15% mva, nett (antall timer)	Differanse
NO1	32	42	10
NO2	20	26	6
NO3	17	29	12
NO4	17	29	12
NO5	17	29	12
SE1	29	39	10
SE2	29	39	10
SE3	33	42	9
SE4	46	55	9
DK1	49	50	1
DK2	66	74	8
FIN	96	98	2

Våtår: Med Norgespris vil markedsprisen reduseres i en situasjon med allerede lave priser

Endring i markedspris som følge av Norgespris i 2026 i et vått vær-scenario

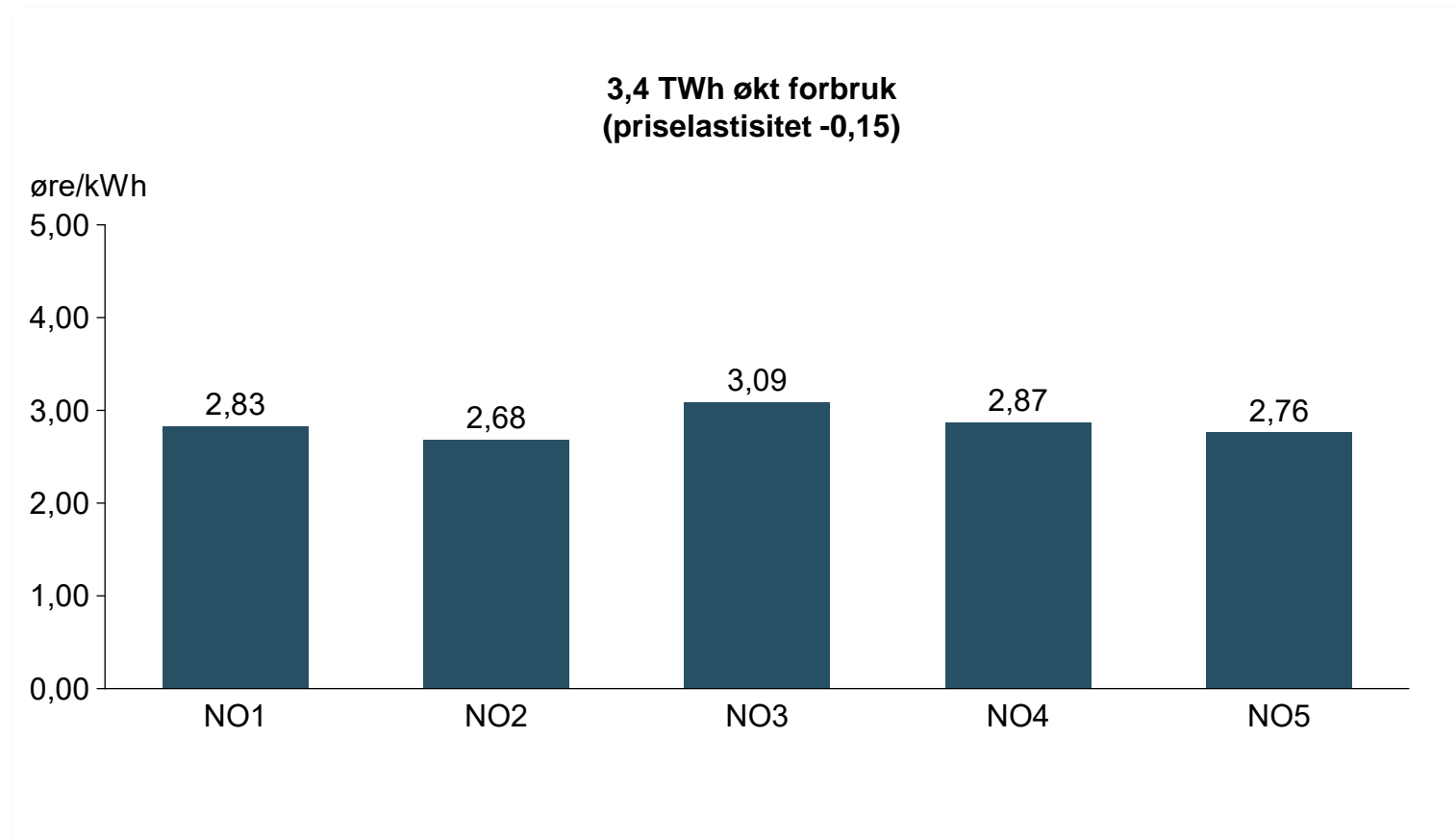

I et våtår bidrar Norgesprisen til et lavere forbruk enn i en normalsituasjon i et vått år. Dette følger av at husholdningene får en høyere pris enn de ville uten Norgesprisen.

Kilde: simuleringer med kraftmarkedsmodellen TheMA, I simuleringene har vi ikke tatt hensyn til eventuell forbruksrespons i andre sektorer. Sammenliknet med markedspris, ikke strømsstøtte. Ikke hensyntatt forbrukstak (som berører lite forbruk ved grense på f.eks. 4 000 kWh).

Tørrår: Med Norgespris vil spotprisene øke i både normal- og tørrår, men relativt mindre i normalår

Økning i spotpris som følge av Norgespris i 2026 i et tørt vær-scenario

I en importsituasjon (tørrår) vil prisene allerede være relativt høyere

I et tørrår bidrar Norgespris til å øke forbruket, og derfor også øke kraftprisene for de som ikke er omfattet av ordningen.

Prisvirkningene er noe lavere enn i en normalsituasjon i et tørrår, siden norske priser allerede er på et nivå som er noe høyere enn prisene på kontinentet (vi vil være i en importsituasjon).

Vi kjenner ikke til noen studier som tyder på at priselastisiteten på strøm er null. Spørsmålet er hvor stor elastisiteten er, for ulike grupper og på kort og lang sikt (1/2)

Litteraturgjennomgang av Vista/DNV (2022): utvalgte resultater i norsk litteratur

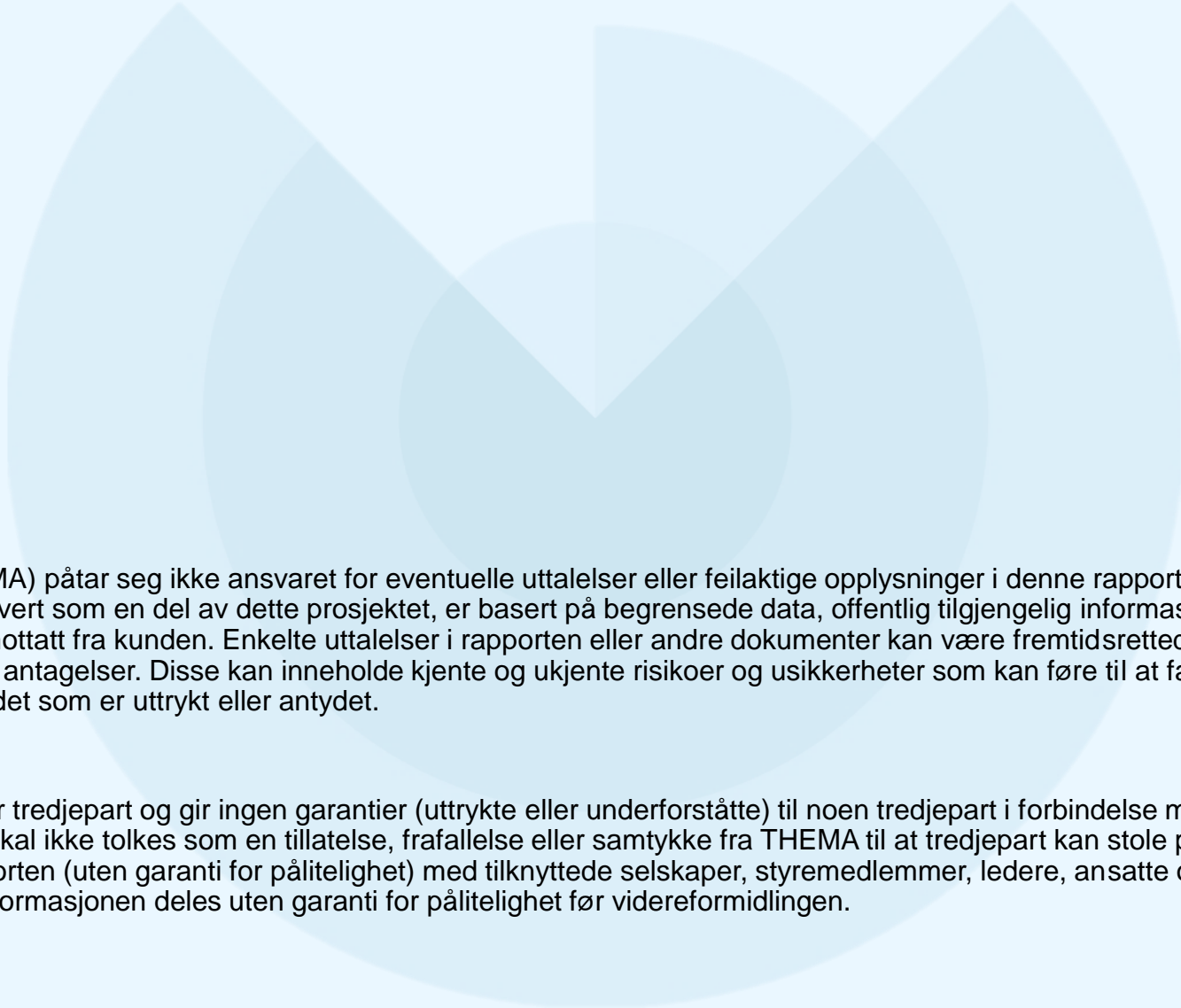
Studie	Kommentar	Kort sikt (opptil 1 år)			Lang sikt (mer enn 1 år)		
		Husholdninger	Industri	Samlet	Husholdninger	Industri	Samlet
Halvorsen m. fl. (2005)	Norge, 1993-1995, årlige sluttbrukerpriser, ulike husholdningskarakteristika	-0,649					
Bye og Hansen (2008)	Norge, 2000-2004, Spotpris, timepris	-0,12	-0,08	-0,04	-0,42	-0,28	-0,14
	- Sommer: spotpris sluttbrukerpris						
	- Vinter: spotpris sluttbrukerpris						
Holstad og Pettersen (2011)	Norge, 1996-2010, spotpris, måned, alminnelig forsyning			-0,05			
	Spotpris (sluttbrukerpris)			(-0,15)			
Vista Analyse (2011)	Norden (ulike prisområder), 2009-2010 Spotpris			-0,02 (for Midt-Norge)			
Andersen (2015)	Masteroppgave. Kraftintensiv industri.					-0,28 (Kraftintensiv)	
Hofmann og Lindberg (2019)	Oslo, spotpris vinter, temperaturer fra -10 til 0 °C			-0,011 til -0,075			
Bergland (2021)	Norge, 1993-2019, årlige sluttbrukerpriser	-0,06			-0,11		

Vi kjenner ikke til noen studier som tyder på at priselastisiteten på strøm er null. Spørsmålet er hvor stor elastisiteten er, for ulike grupper og på kort og lang sikt (2/2)

Litteraturgjennomgang av Vista/DNV (2022): utvalgte resultater i internasjonal litteratur

Studie	Kommentar	Kort sikt (opptil 1 år)			Lang sikt (mer enn 1 år)		
		Husholdninger	Industri	Samlet	Husholdninger	Industri	Samlet
Labandeira m.fl. (2017)	Metastudie basert på 428 studier			-0,126			-0,365
Zhu m.fl. (2018)	Metastudie basert på 103 studier			-0,228			-0,577
Cialani og Mortazavi (2018)	29 europeiske land, 1995-2015, årlige sluttbrukerpriser	-0,041 til -0,044	-0,029 til -0,052		-0,189 til -0,302	-0,118 til -0,198	
Csereklyei (2020)	EU, 1996-2016, årlige sluttbrukerpriser	-0,08	-0,10		-0,53 til -0,56	-0,75 til -1,01	
Pellini (2021)	12 europeiske land, 1975-2018, årlige sluttbrukerpriser				-0,48 (for alle 12 land) -0,668 (for Sverige)		
Burke og Abayasekara (2018)	48 delstater i USA, 2003-2015, årlige sluttbrukerpriser	-0,11		-0,1	-1	-1,2 eller større for industri; -0,3 til -0,6 for tjenesteytende næringer	-1

Ansvarsfraskrivelse

THEMA Consulting Group AS (THEMA) påtar seg ikke ansvaret for eventuelle uttalelser eller feilaktige opplysninger i denne rapporten. Funn, analyser og anbefalinger i rapporten, eller andre dokumenter levert som en del av dette prosjektet, er basert på begrensede data, offentlig tilgjengelig informasjon og kommersielle rapporter, samt eventuell informasjon og materiale mottatt fra kunden. Enkelte uttalelser i rapporten eller andre dokumenter kan være fremtidsrettede uttalelser basert på THEMAs nåværende vurderinger, modeller og antagelser. Disse kan inneholde kjente og ukjente risikoer og usikkerheter som kan føre til at faktiske resultater, presentasjoner eller hendelser avviker vesentlig fra det som er uttrykt eller antydnet.

THEMA fraskriver seg ansvar overfor tredjepart og gir ingen garantier (uttrykte eller underforståtte) til noen tredjepart i forbindelse med denne rapporten. En eventuell offentliggjøring av denne rapporten skal ikke tolkes som en tillatelse, frafallelse eller samtykke fra THEMA til at tredjepart kan stole på den. THEMA erkjenner og godkjenner at kunden kan dele rapporten (uten garanti for pålitelighet) med tilknyttede selskaper, styremedlemmer, ledere, ansatte og profesjonelle rådgivere, forutsatt at mottakeren skriftlig bekrefter at informasjonen deles uten garanti for pålitelighet før videreformidlingen.

Om THEMA:

THEMA Consulting Group er et spesialisert konsultentselskap som tilbyr ekspertanalyser og rådgivning for utvikling av kraftsektoren og omleggingen til et bærekraftig samfunn.

THEMA Consulting Group

Øvre Vollgate 6
0158, Oslo, Norge

Support@thema.no
<https://www.thema.no/>

Berlin Office

Albrechtstrasse 22
10117, Berlin, Deutschland